

ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

โดย
นายโกวิท เมืองโคตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE MANAGERIAL SKILLS OF ADMINISTRATORS
AND EDUCATION QUALITY OF DISTRICT NON-FORMAL
AND INFORMAL EDUCATION CENTRAL REGIONAL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Department of Educational Administration

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
โดย นายโกวิท เมืองโคตร
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร. ณัฐริน เจริญเกียรติบวร)

61252305 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารของผู้บริหาร, การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอ เขตภาคกลาง

นาย โกวิท เมื่องโคตร: ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงาน ตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบ และ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง 2) การดำเนินงาน ตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอ เขตภาคกลาง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง จำนวน 132 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลศูนย์การศึกษาระยะ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 1 คน และข้าราชการครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม
เกี่ยวกับความทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอ เขตภาคกลาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาค
กลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับ
ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการเมือง ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะ
ด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน
โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ด้านระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ
สนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริม
สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาตามลำดับ

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

61252305 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : THE MANAGERIAL SKILLS OF ADMINISTRATORS/ Educational Management Quality

MR. Kowit MUANGKOT : THE MANAGERIAL SKILLS OF ADMINISTRATORS AND EDUCATION QUALITY OF DISTRICT NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION CENTRAL REGIONAL Thesis advisor : Associate Professor Vorakarn Suksodkitw, Ph.D.

The purposes of this research were to find 1) the administrative skill of administrators under the center for non-formal education and informal education, district, central region 2) education quality of district non-formal and in-formal education under the center for non-formal education and informal education, district, central region 3) the relationship between administrative skill of administrators and the quality of educational management of educational institutions under the center for non-formal education and informal education, district, central region. The sample group were 131 schools under the center for non-formal education and informal education, district, central region. There were two respondents from each school, consisted of a director of the center for non-formal education and informal education, district, teacher with the total respondents of 262. The research tool was a questionnaire about the administrative skill of administrators and education quality of district non-formal and in-formal education. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's Moment correlation coefficient analysis.

The research findings revealed the following:

1. The administrative skill of administrators under the center for non-formal education and informal education, district, central region, collectively, was found at the highest level, ranking from the highest mean to the lower mean as followed: Interpersonal skill, political skills, diagnostic skills, conceptual skills, technical skills.
2. Education quality of district non-formal and in-formal education under the center for non-formal education and informal education, district, central region, collectively, was found at the highest level. When considered each aspect individually, 8 were found at the highest level and 1 were at the high level, ranking from the highest mean to the lower mean as followed: development of teachers and personnel of educational institutions, educational quality assurance system of educational institutions, management of educational institutions that emphasize participation, using digital technology to support management, supervision, supervision, monitoring, and evaluation of educational institutions performance, the performance of duties of the educational institution committee in accordance with the specified roles, to promote and support the creation of a learning society, promotion and support of network partners to participate in educational management, research for educational administration.
3. There was a statistical significant relationship between the administrative skill of administrators of education quality of district non-formal and in-formal education under the center of non-formal education and informal education in the central region at the .01 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ สุขสดเขียว อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.ณัฐริน เจริญเกียรติ บวร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา ประธานกรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล ดร.พิณพนธ์ คงวิจิตต์ ดร.จันทิมา รุ่งเรือง และนายธิตินันท์ ระลอกแก้ว ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดกาญจนบุรี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เขตภาคกลางทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบ แบบสอบถาม ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคุณแม่พิราพร บัวชุม นางสาวศศิธร เมืองโคตร และนางสาวชยะวดี อินสมภักขร ผู้อยู่เบื้องหลังเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณพี่และเพื่อนนักศึกษาภาควิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 37 ที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจที่สำคัญและสุดท้ายขอบคุณตัวเองที่มีความอดทน ตั้งใจ และมุ่งมั่นจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เสร็จสมบูรณ์ คุณความดีและคุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมแต่คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนอย่างดีเสมอมา

นาย โกวิท เมืองโคตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	4
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ข้อคำถามของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	17
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....	18
ความหมายของทักษะการบริหาร.....	18
ความสำคัญของทักษะของผู้บริหาร.....	20
หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการบริหาร.....	22
การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.....	32

แนวคิดในการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม	
อัธยาศัย	33
ข้อมูลพื้นฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเขตภาคกลาง	44
จำนวน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยต่างประเทศ.....	51
สรุป	55
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	57
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	57
ระเบียบวิธีวิจัย	58
แผนแบบการวิจัย	58
ประชากร	58
กลุ่มตัวอย่าง.....	59
ผู้ให้ข้อมูล.....	59
ตัวแปรที่ศึกษา	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	66
สรุป	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง.....	72
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับ คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขต ภาคกลาง.....	95
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	99
การอภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	109
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	109
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	110
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือ และค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ	118
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการทดลอง เครื่องมือและการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ.....	130
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายชื่อสถานศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง.....	140
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	151
ประวัติผู้เขียน.....	163

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง.....	44
ตารางที่ 2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล	59
ตารางที่ 3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล (ต่อ).....	60
ตารางที่ 4 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวม (X_{tot}).....	73
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะ ด้านเทคนิค (X_1).....	74
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2).....	75
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านความคิด รวบยอด (X_3) (ตรวจสอบค่าตัวเลข).....	76
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะ ด้านการวินิจฉัย (X_4).....	77
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะ ด้านการเมือง (X_5).....	78
ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวม (Y_{tot}).....	80

ตารางที่ 12 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการบริหารจัดการของ สถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Y ₁).....	81
ตารางที่ 13 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา (Y ₂).....	82
ตารางที่ 14 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการพัฒนาครู และ บุคลากรของสถานศึกษา (Y ₃).....	85
ตารางที่ 15 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ สนับสนุนการบริหารจัดการ (Y ₄).....	86
ตารางที่ 16 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Y ₅).....	87
ตารางที่ 17 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y ₆).....	89
ตารางที่ 18 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน ภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Y ₇).....	91
ตารางที่ 19 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Y ₈).....	93
ตารางที่ 20 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัด การศึกษาสถานศึกษา (Y ₉).....	94

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพ
การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มี
ความสัมพันธ์กันหรือไม่..... 96

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย	14
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	16
แผนภูมิที่ 3 ทักษะสำคัญของผู้บริหาร	23
แผนภูมิที่ 4 ทักษะการบริหารสถานศึกษาของเดรก และโรว์ (Drake and Roe)	26

บทที่ 1

บทนำ

น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สืบสานศาสตร์พระราชา โดยการสร้างและพัฒนาศูนย์สาธิตและเรียนรู้ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการบริหารทรัพยากรรูปแบบต่าง ๆ ทั้งดิน น้ำ ลม แดด รวมถึงพืชพันธุ์ต่าง ๆ และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดให้มี “หนึ่งชุมชน หนึ่งนวัตกรรม การพัฒนาชุมชน” เพื่อความกินดี อยู่ดี มีงานทำ มีการสร้างกลุ่มจิตอาสาพัฒนาชุมชน รวมทั้งปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรมจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง และเป็นผู้มีความพอเพียง ระเบียบวินัย สุจริต จิตอาสา ผ่านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนโดยการใช้กระบวนการลูกเสือและยุวกาชาด ได้มีการส่งเสริมการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ในรูปแบบ Re-Skill & Up-Skill และการสร้างนวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย ทันสมัย และตอบสนองความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ และสามารถออกไปรับรองความรู้ความสามารถเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพได้ส่งเสริมและยกระดับทักษะภาษาอังกฤษให้กับประชาชน (English for All) ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่สังคมสูงวัย อาทิ การฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมรองรับสังคมสูงวัย หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมสมรรถนะผู้สูงวัย และหลักสูตรการดูแลผู้สูงวัย โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัย¹

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นหลัก เนื่องด้วยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการทำหน้าทีในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันทั้งในลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียน ผู้รับบริการงบประมาณ และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน รวมถึงปัจจัยในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ความพร้อมด้านเทคโนโลยี สื่อสารสนเทศ ศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน และภาคีเครือข่าย

¹ สำนักงาน กศน.สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, **นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน.**, ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564,4.

ที่เข้าร่วมในการจัดการศึกษาเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งสิ้น ประกอบกับสภาพบริบทความต้องการของสถานศึกษา และชุมชน ท้องถิ่น ส่งผลทำให้คุณภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยตรวจสอบ และกระตุ้นให้หน่วยงานทางการศึกษามีการควบคุมคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป² ซึ่งการที่จะพัฒนาประเทศชาติต้องพัฒนาประชาชนโดยให้การศึกษาเพื่อให้คนในชาติได้คุณภาพตามที่ต้องการ การศึกษาจะประกอบด้วยพันธกิจของโรงเรียน การจัดการทรัพยากร หลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสนับสนุนผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวังก็คือการเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพื่อก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการและช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น³ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กำหนดให้ครู กศน. มีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้และเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาที่ทั่วถึงเท่าเทียมอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น หลักการจัดการศึกษานอกระบบ ยึดหลักการและความมุ่งหมายโดยภาพรวมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ⁴ ควบคู่กับหลักการการศึกษานอกระบบ หลักความเสมอภาค การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ กระบวนการเรียนรู้ ความหลากหลาย ความยืดหยุ่นการบูรณาการการกระจายอำนาจ เพื่อให้การศึกษานอกระบบ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน กลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบส่วนมากเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้มีวุฒิภาวะมี

² สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562**, 1.

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579** (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560), 1.

⁴ กิตติพงษ์ วิเวกานนท์และคณะ, **การจัดการกระบวนกร:หนทางสร้างคุณภาพการเพิ่มผลผลิตและศักยภาพเพื่อการแข่งขัน**. พิมพ์ครั้งที่ 2, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2557.

ประสบการณ์ มีความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพดูแลครอบครัวและมีข้อจำกัดมากมายในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้บริหารในปัจจุบันจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะเชิงมนทัศน์ เพื่อให้สามารถมีการกำหนด ทิศทางการพัฒนาหน่วยงานของตนเองได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ยังเป็นผลมาจากผู้บริหารได้รับการกระจายอำนาจการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ มากขึ้น จะต้องมึบทบาทเป็นผู้พัฒนานโยบายมากกว่าเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมากขึ้นและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีทักษะในลักษณะดังกล่าวสูงกว่าที่เคยเป็นมา นอกจากการพัฒนาทักษะเชิงมนทัศน์แล้ว ทักษะเชิงมนุษย์ก็มีความสำคัญจำเป็นด้วยเช่นกัน เพราะการบริหารยุคที่จะมีการกระจายอำนาจบุคลากรในองค์กรจะเป็นผู้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นจะทำให้ผู้บริหารต้องมึบทบาทในการเจรจาต่อรองกับกลุ่มผลประโยชน์ทางการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาสังคมชุมชนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำสูงขึ้นมากกว่าที่อาศัยการสั่งการหรือใช้อำนาจบังคับ ดังที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสตร์ทางการบริหารเกี่ยวกับหลักการแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามทัศนะเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดทักษะเชิงเทคนิคก็ยังคงจำเป็นอยู่ด้วยเช่นกันเพราะสิ่งเหล่านั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นวิชาชีพทางการบริหารได้ในระดับหนึ่งและเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพความเป็นจริงของหน่วยงานหรือท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม⁵ ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า ครู เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับหน่วยงาน หน่วยงานจะดำเนินการได้จะต้องมี ครูที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เข้าใจระบบ และพร้อมอุทิศตนเองเพื่อการสอน ครูที่มีความสุขจะสามารถเป็นแรงขับเคลื่อนให้การทำงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของเป้าหมายนโยบายของหน่วยงานได้ ซึ่งการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคใน

⁵ วิโรจน์ สารรัตน์, การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. (กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์, 2556).

การศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ⁶

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการสร้างความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เพื่อให้แต่ละประเทศสามารถแข่งขันกัน และเป็นกลไกที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงมากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา ซึ่งผลกระทบต่อเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการศึกษาและพัฒนาประเทศ สำนักงาน กศน. จึงได้วิเคราะห์บริบทดังกล่าว เพื่อนำมาจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลง และบริบทที่เปลี่ยนไปให้กับประชาชน สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของสำนักงาน กศน. พ.ศ.2560-2579 สำหรับเป็นแผนระดับหน่วยงาน เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของ สำนักงาน กศน. ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

จากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้คนในสังคมต้องการเพิ่มความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงหันมาสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคม สถาบันการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ อาทิ หลักสูตรที่บูรณาการระหว่างสองศาสตร์ขึ้นไป เช่น ระดับอาชีวศึกษาหลักสูตรเดียวจะมีหลายสาขาวิชา เรียนช่วงย่นจะผนวกการตลาดและการบัญชีเข้าไปด้วย เป็นต้นหลักสูตรที่ให้ปริญญาบัตร 2 ใบ และมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา รวมถึงหลักสูตรนานาชาติมีแนวโน้มมากขึ้น เนื่องจากสภาพยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุน ทำให้ตลาดแรงงานในอนาคตต้องการคนที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการการศึกษาที่เป็นภาษาสากลมีมากขึ้น ที่สำคัญการเปิดเสรี

⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (กรุงเทพฯ: บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560), คำนำ.

ทางการศึกษา ยังเป็นโอกาสให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาจัดการศึกษาในประเทศไทย และเปิดหลักสูตรภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งมีส่วนกระตุ้นให้ หลักสูตรการศึกษานานาชาติมีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น แต่เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติมี ค่าใช้จ่ายสูงดังนั้น การเรียนในหลักสูตรนี้จึงยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เรียนที่มีฐานะดี⁷

จากความสำคัญดังกล่าว สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือสำนักงาน กศน. ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มี คุณภาพเพื่อส่งเสริมการศึกษาดลอดชีวิตของประชาชน จึงได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ขึ้น โดยเน้นการมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีการตั้งเป้าหมายว่า "มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด" ต้องเป็น มาตรฐานการศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สามารถนำไปประเมินได้จริงตามศักยภาพของ สถานศึกษา สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง มุ่งให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา การศึกษาในแต่ละประเภทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ซึ่งประกอบด้วย การศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย

ปัญหาของการวิจัย

จากข้อมูลพื้นฐานมาตรฐานมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วยเหตุนี้ ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาในเขต พื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย จุดเน้นการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ และ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาในเขตพื้นที่ชายแดนจังหวัด กาญจนบุรี สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งปรากฏ ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ด้านการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี ด้านโอกาสทางการศึกษา พบว่า ในปี การศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน นักศึกษาทุกสังกัดในเขตพื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวน ทั้งสิ้น 82,400 คน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับผู้เรียนสายสามัญกับสายอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษาตอน

⁷ สำนักงาน กศน., แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ สำนักงาน กศน. (พ.ศ. 2560-2579), 1-7.

ปลาย กับ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) พบว่า มีผู้เรียนในสายสามัญ (มัธยมศึกษาตอนปลาย) มากกว่า สายอาชีว (ปวช.) ซึ่งมีผู้เรียนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68 : 32 ในปีการศึกษา 2562 มีนักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งสิ้น 33,839 คน คิดเป็นร้อยละ 41.58 ของนักเรียนในเขตพื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีทั้งหมด เมื่อพิจารณา นักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามอำเภอ พบว่า มีนักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษาในอำเภอทองผาภูมิมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.22 รองลงมาคือ อำเภอไทรโยค ร้อยละ 23.89 อำเภอสังขละบุรี ร้อยละ 22.30 อำเภอเมืองกาญจนบุรี ร้อยละ 19.29 และอำเภอด่านมะขามเตี้ยร้อยละ 9.30 ตามลำดับ⁸

ในการนี้เพื่อเป็นการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสังขละบุรี จึงได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อตรวจประเมินศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสังขละบุรี โดยการวิเคราะห์แผนการปฏิบัติงานประจำปีร่วมกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่ สถานศึกษาได้ดำเนินการ และสรุปผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผู้รับบริการ ทั้งนี้คณะกรรมการ ประเมินได้ใช้มุมมองโดยปรับการประเมินให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงปรัชญา วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ และลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาให้มากที่สุด จากสรุปผลการประเมินตนเองตามรายมาตรฐานของสถานศึกษา โดยภาพรวมในแต่ละมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ ของสถานศึกษา มีดังนี้ ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอตามมาตรฐานของสถานศึกษา พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมสถานศึกษา อยู่ในระดับคุณภาพ ดี มาตรฐานที่ 3 การบริหารการศึกษา พบว่า มีค่าคะแนนผลการประเมินเท่ากับ 8.80 และจุดควรพัฒนา 1) ครูควรได้รับการอบรมพัฒนาด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แผนรายบุคคล และเข้าใจกระบวนการประเมินผล นิเทศและติดตามผลอย่างเป็นระบบ 2) สถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับใบประกอบวิชาชีพครูทุกคน 3) โครงการ กิจกรรม ขาดการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิดเป็นระบบ ควรจัดโครงการและกิจกรรมมา วิเคราะห์ และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน โดยฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การทำโครงการ รายงาน ใบงาน

⁸ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มนโยบายและแผน, **แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี** ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2563 ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร . (พ.ศ. 2563), 19-23.

4) สถานศึกษาควรประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อหาแนวทางพัฒนาและ ปรับปรุงการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา จากผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เห็นสมควรจัดโครงการ กิจกรรมเพื่อปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรวางแผนพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน 2) สถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอนทุกคนต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู 3) สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานในการจัดให้มีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของ ครูทุกภาคเรียนครบทุกคน เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน 4) ครูผู้สอนมีการสรุปประเมินผลแบบฝึกทักษะต่างๆ และการบันทึกการเรียนรู้แต่ละสาระ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมทุกสาระอย่างต่อเนื่อง⁹

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเขตภาคกลาง โดยเป็นการศึกษาตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านมโนภาพ ด้านการวินิจฉัย และด้านนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย และ 5) ทักษะด้านการเมือง เพื่อจะได้ทราบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ผู้วิจัยใช้แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 มาตรฐานด้าน การบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 9) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกระบบ

⁹ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสังขละบุรี สำนักงาน กศน. จังหวัดกาญจนบุรี, แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560, .

และการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยและสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจนผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
2. เพื่อทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามสำหรับงานวิจัยไว้ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับใด
3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา การตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัย และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับมาก

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลางมีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัยไว้เป็นกรอบของ
การศึกษา โดยนำแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่กล่าวว่า
องค์กรระบบเปิด ประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก
โดยระบบจะยอมรับปัจจัยนำเข้า (inputs) จากสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการแปลงสภาพ
(transformation process) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (outputs) ที่มีความสัมพันธ์
กับสภาพแวดล้อม (environment) ทั้งภายในและภายนอก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อ
การปรับปรุงและพัฒนา องค์กรประกอบทั้งสามส่วนจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ปัจจัยนำเข้าใน
ระบบการศึกษานั้น คือ องค์กรประกอบที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาที่นำเข้าสู่ระบบ ได้แก่
บุคลากร เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการ ได้แก่
งบประมาณ (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) เป็นต้น ปัจจัย
เหล่านี้ จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการของการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ
คุณภาพการจัดการสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา เพื่อ
นำไปสู่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นกว่าเดิม และผลผลิต ซึ่งประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความพึงพอใจของทุกฝ่าย การบริหารเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ¹⁰

ทักษะการบริหาร มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารไว้ดังนี้
ดูบริน (Dubrin) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
ด้านมโนภาพ ด้านการวินิจฉัย และด้านนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ซึ่ง
ผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) 2)
ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด
(conceptual skills) 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills) และ 5) ทักษะด้านการเมือง
(political skills)¹¹

¹⁰ Fred C. Lunenburg and Allan V. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 5th ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2008). 31-33.

¹¹ Andrew J. Dubrin, **Essentials of Management** (Mason: South- Western Cengage Learning, 2012), 17-19.

แคทซ์ (Katz) กล่าวว่าผู้บริหารจะประสบความสำเร็จมากหรือน้อยกว่ากันขึ้นอยู่กับ "ทฤษฎีสามทักษะ" คือ (1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical skill) (2) ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) (3) ทักษะด้านมโนภาพ (Conceptual Skills) ¹² โดยแฮริส (Hars) ได้แยกแยะรายละเอียดของแต่ละทักษะดังนี้ 1) ทักษะด้านมโนภาพ(conceptual skill) ประกอบด้วย การมองเห็นภาพโดยรวม การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การรู้จักสังเคราะห์ การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ การรู้จักถามคำถาม 2) ทักษะทางด้านมนุษย (human skill) ประกอบด้วย การเข้าอกเข้าใจ การรู้จักสังเกต การรู้จักสัมภาษณ์ การรู้จักนำการอภิปรายสามารถสะท้อนความรู้สึกและความคิดออกมา การมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ 3) ทักษะทางเทคนิค (technical skill) ประกอบด้วย การอ่าน เขียน พูด จัดลำดับเรื่องราว สานิตเขียนแผนภูมิและวาดภาพสื่อสามารถเป็นประธานในที่ประชุมได้ ¹³ เดรกและโรว์ (Drake and Roe) ได้ขยายแนวความคิดของแคทซ์ (Katz) โดยเสนอว่าทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษานั้นควรมี 5 ทักษะ คือเพิ่มทักษะทางการศึกษาและการสอนและทักษะทางความรู้ความคิด มีรายละเอียดดังนี้ 1) ทักษะทางความรู้ความคิด (cognitive skill) 2) ทักษะทางเทคนิค (technical skill) 3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (educational and instructional skill) 4) ทักษะทางมนุษย (human skill) 5) ทักษะความคิดรวบยอด (conceptual skill) ¹⁴ คูนซ์ และเวห์ริช (Koontz and Wehrich) มีแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของแคทซ์ (Katz) โดยเพิ่มทักษะทางด้าน การออกแบบอีกหนึ่งทักษะ นั่นคือ ทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาในแนวทางที่จะเกิดประโยชน์ต่อองค์กร¹⁵ ส่วนเซอร์จิโอวานนี และสตารัท (Sergiovanni and Starrat) กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (leadership skill) 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal) 3) ทักษะด้านบริหารงานบุคคล (human skill) 4) ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) 5) ทักษะด้านการศึกษา (educational skill) 6) ทักษะด้าน

¹² Robert L. Katz, "Skills of an Effective Administrator," Harvard Business Review 33, 1 (January - February 1995): 33-42.

¹³ Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education* (Englewood Cliff, Prentice-Hall, 1963), 15-16.

¹⁴ Thelbert L. Drake and William H. Roe, *The principalship, 3rd ed.* (New York: Macmillan; London: Collier Macmillan, 1986), 29-30.

¹⁵ Harold Koontz and Heinz Wehrich, *Essentials of Management*, 5th ed. (New York: McGraw-Hill, 2007), 7-8.

การสร้างความคิด (conceptual skill) 7) ทักษะด้านการประเมินผล (assessment skill)¹⁶ ขณะที่ มานน์ (Mann) กล่าวถึงผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพว่าควรมีทักษะ 3 ด้าน ที่ผสมกลมกลืนไปตาม อัตราส่วนที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทักษะทางการจัดการ (managerial skill) ทักษะทางมนุษย์ (human skill) และทักษะทางเทคนิค (technical skill) ซึ่งทักษะทางด้านการจัดการนั้นเป็นความสามารถของผู้บริหารที่จะบริหารงาน และรักษาไว้ซึ่งความร่วมมือของบุคคลในการทำงาน การสร้างความก้าวหน้า และพัฒนาองค์กร อันได้แก่ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการวางแผน การตัดสินใจ การสั่งการ การควบคุมงาน การประสานงาน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร สำหรับทักษะทางมนุษย์เป็น ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนางานผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น ให้ความสำคัญกับทุกคน มีความจริงใจ มีอารมณ์ขัน มีคุณธรรม และทักษะทางเทคนิคเป็น ทักษะที่ผสมระหว่างความรู้และความสามารถในการทำงานซึ่งผู้บริหารควรรู้เกี่ยวกับงานใน หน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ งานด้านวิชาการ งานด้านบริหารบุคคล งานด้านการเงิน ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ ผู้บริหารบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁷

การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีผู้ ศึกษาค้นคว้าและเขียนไว้หลายทฤษฎี แนวคิดการดำเนินงานตามมาตรฐาน ซึ่งการดำเนินงานตาม มาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน การประกัน คุณภาพ การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนา พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 47 ระบุให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ ภายนอก ระบบการประกันคุณภาพภายในโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาที่จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา18(2) โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย ศิริพร ขอพรงกลาง ได้ กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพต้องประกอบด้วยกิจกรรม 3 อย่างคือ 1) การควบคุมคุณภาพภายใน 2)

¹⁶ Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Strarat, **Supervision Human Perspective**, 3rd ed. (New York: McGraw-Hill, 1983), 30.

¹⁷ Floyd C. Mann, **Leadership and Productivity** (San Francisco: Chandler, 1965),68-103

การตรวจสอบคุณภาพ 3) การประเมินคุณภาพ¹⁸ ซึ่งต่างกับกรมวิชาการ ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ไว้ว่าต้องประกอบไปด้วยหลักการ 3 ประการ คือ 1) การกระจายอำนาจ 2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน และ 3) การแสดง ภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้¹⁹ แต่กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 ได้แบ่งองค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการศึกษา 3) ด้านการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 5) ด้านมาตรการส่งเสริม²⁰ ครอสบี้ (Crosby) นักวิชาการด้านการจัดการคุณภาพที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดคุณลักษณะคุณภาพไว้ 5 ด้าน คือ 1) ตรงกับความคาดหมายและเป็นไปตามข้อกำหนดของลูกค้า 2) การป้องกันปัญหาที่จะ เกิดขึ้นไม่ใช่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 3) ต้องไม่มีข้อบกพร่อง หรือข้อบกพร่องต้องเป็นศูนย์ (Zero defect) 4) ต้องมีคุณค่าและมีราคาในตัวเอง 5) คุณภาพต้องไม่เพิ่มค่าใช้จ่ายให้กับลูกค้าหรือ เรียกว่า Quality is Free²¹ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แบ่ง คุณภาพการบริหารจัดการออกเป็น 9 ด้าน 1) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Management of educational institutions that emphasize participation) 2) ระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Educational Quality Assurance System of Educational Institutions) 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา (Development of teachers and personnel of educational institutions) 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการ (Using digital technology to support management) 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Supervision, supervision, monitoring, and

¹⁸ ศิริพร ขอพรกลาง, **ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000** (กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ตซินดิเคท ,2554,11

¹⁹ กรมวิชาการ, **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนว การดำเนินงาน** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), 14-15.

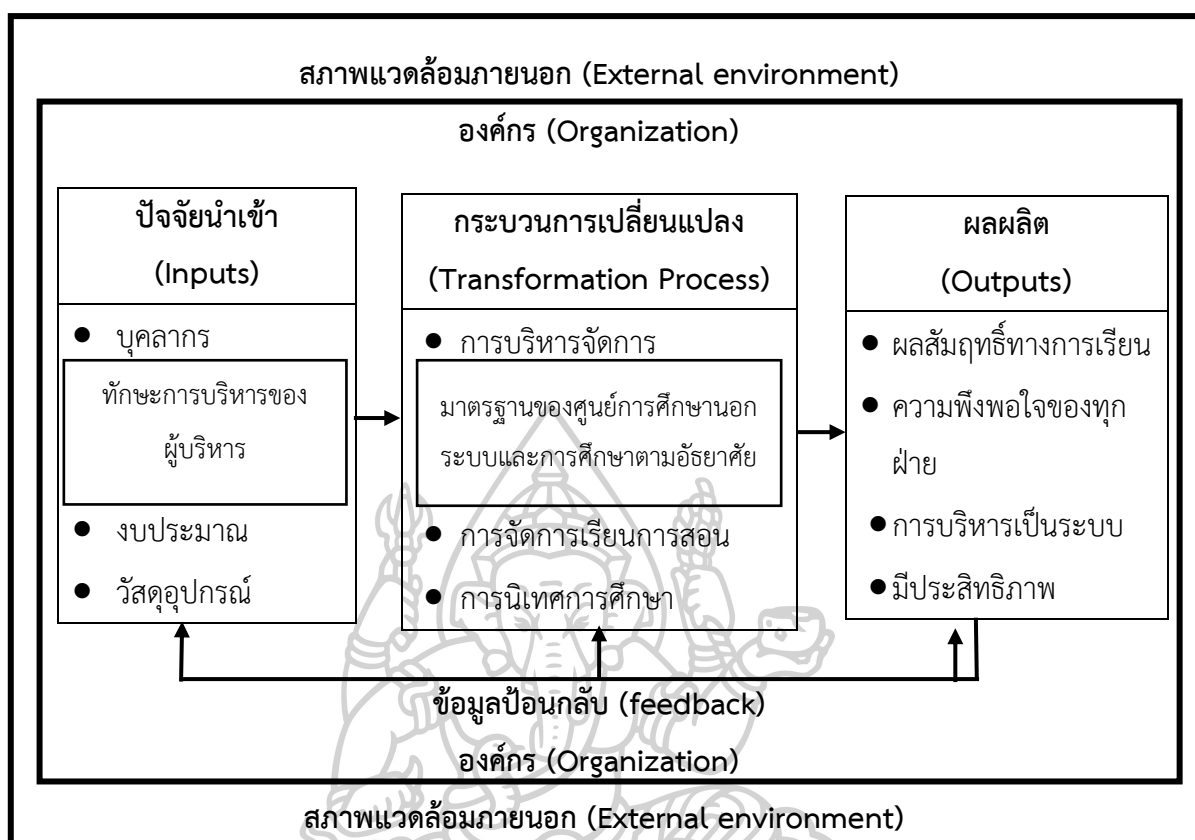
²⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,**การประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 6** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง ประเทศไทย จำกัด, 2554), 10-12.

²¹ Philip B. Crosby, **Quality is Free: The Art of Making Quality Certain** (New American Library, 1979),

evaluation of educational institutions performance) 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (The performance of duties of the educational institution committee in accordance with the specified roles) 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Promotion and support of network partners to participate in educational management) 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (To promote and support the creation of a learning society) และ 9) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา (Research for Educational Administration)²² ดังแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

²² สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2562 (กรุงเทพ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ,2562),44.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมีโนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan V. Omstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 5th ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2008). 31-33.

:Andrew J. Dubrin, **Essentials of Management** (Mason: South- Western Cengage Learning, 2012), 17-19.

: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2562** (กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ,2562),44.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยมุ่งที่จะ ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด เขตภาคกลาง โดยทักษะการบริหารของผู้บริหารผู้วิจัยใช้แนวคิดของตามแนวคิดของเดเรค ดูบริน (Dubrin) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในด้านเทคนิค ด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านมโนภาพ ด้านการวินิจฉัย และด้านนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills) และ 5) ทักษะด้านนโยบาย (policy skills) ส่วนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 9) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร (X_{tot})	การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (Y_{tot})
1. ทักษะด้านเทคนิค (X_1) 2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2) 3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) 4. ทักษะด้านการวินิจฉัย (X_4) 5. ทักษะด้านการเมือง (X_5)	1. การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Y_1) 2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2) 3. การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา (Y_3) 4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ (Y_4) 5. การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Y_5) 6. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y_6) 7. การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Y_7) 8. การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Y_8) 9. การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา (Y_9)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Andrew J. Dubrin, Essentials of Management (Mason: South- Western Cengage Learning, 2012), 17-19.

: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2562 (กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ,2562),44.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ตรงกับผู้วิจัย จึงนิยามคำศัพท์หลักๆไว้ดังนี้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการทำงานอย่างมีระบบ เลือกใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการประสานความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลภายในองค์กรหรือสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย และ 5) ทักษะด้านการเมือง

การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี นำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา และจัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม และนำผลการประเมินดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาครู วิทยากร ผู้จัดการเรียนรู้ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่นี้ บุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการทุกประเภท และพนักงานจ้างเหมาบริการ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา ทั้งทางด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 9) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง จำนวน 194 แห่ง จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด เขตภาคกลาง

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัจฉริยะอำเภอ เขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหลักการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษา วิเคราะห์งานวิจัยโดยได้จัดแบ่งเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอประกอบด้วย 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัจฉริยะ 3) ข้อมูลพื้นฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัจฉริยะจังหวัด เขตภาคกลางและ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยมีรายละเอียดของการศึกษาวิจัย ดังนี้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของทักษะการบริหาร

ทักษะการบริหาร เป็นคำที่เกิดจากการประสมคำของ ทักษะ และการบริหาร ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า ทักษะ และการบริหาร ไว้ดังนี้

แมคเคลแลนด์ (McClelland) ให้ความหมายของทักษะ (skill) ว่าเป็นสิ่งที่ต้องการให้ทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะที่เกิดขึ้นมาจากพื้นฐานของความรู้ จะสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว²³ แคทซ์ (Katz) ให้ความหมายของทักษะ (skill) หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจออกมาเป็นรูปของการกระทำ²⁴

นิวแมน (Newman) ได้ให้ความหมายของทักษะว่า ความสามารถในการทำงานหรือกระทำให้บรรลุ เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็ว ²⁵และพยอม วงศ์สารศรี นักวิชาการของไทย ให้

²³ David C. McClelland, "Testing for competence rather than for intelligence," *American Psychologist* 28 (April 2011): 1-14.

²⁴ Robert L. Katz, " Skills of an Effective Administrator," *Harvard Business Review* 33, 1 (January - February 1955): 33-42

ความหมายของทักษะ (skill) ว่าเป็นความสามารถในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง หรือเป็นความชำนาญในการทำกิจกรรมได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องนั่นเอง²⁶ และหากกล่าวถึงการบริหารก็มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายค่านิยมของการบริหารไว้หลากหลายแตกต่างกัน เช่น ไชมอน (Simon) ที่ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าหมายถึงศิลปะในการให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยผู้บริหารไม่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติเพียงแต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ซึ่งปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์กร หรือเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือก²⁷ สโตนเนอร์ (Stoner) กล่าวถึงการบริหารว่าเป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดการ ernenนำและการควบคุม โดยระดมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดในองค์กร มุ่งใช้เพื่อเป้าหมายที่วางไว้²⁸ ดรัคเกอร์ (Drucker) ปรมาจารย์ทางการบริหารของสหรัฐอเมริกากล่าวไว้ว่าการบริหาร คือศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น²⁹ เทอร์รี่ (Tery) กล่าวว่า การบริหาร คือกระบวนการวางแผนการจัดการ การจูงใจ และการควบคุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากรมนุษย์และอื่น ๆ³⁰ ฮาลปิน (Hapin) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นทางการศึกษา การอุตสาหกรรมหรือองค์กรของรัฐ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) งาน (task) หมายถึงงานที่ต้องทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ องค์กรใดปราศจากงานหรือภารกิจที่ต้องกระทำแล้วองค์กรนั้นก็ไม่มีคามจำเป็นหรือมีเหตุที่จะดำรงอยู่อีกต่อไป 2) องค์กรที่เป็นทางการ (formal organization) หมายถึง กลุ่มชนิดพิเศษ เป็นกลุ่มสังคมที่ประกอบด้วยผู้นำและสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกขององค์กรต่างก็มีหน้าที่รับผิดชอบ มีบทบาทที่คาดหวังหรือที่กำหนดเอาไว้แตกต่างกันออกไป โดยสมาชิกทุกคนร่วมมือกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน 3) กลุ่มผู้ร่วมงาน (work groups) หมายถึง บุคคลซึ่งถูกเลือกให้

²⁵ William H. Newman, **Administrative action: The techniques of organization and management** (New Jersey: Prentice-Hall, 1963), 5.

²⁶ พยอม วงศ์สารศรี, องค์กรและการจัดการ, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2555), 64.

²⁷ Herbert A. Simon, **Administrative Behavior** (New York: Macmillan, 1965),

²⁸ James A.F. Stoner, **Management** (New Jersey: Prentice - Hall, 1978), 8.

²⁹ Peter F. Drucker, **Management: Tasks, Responsibility, Practices** (London: Pan Book,1979), 9.

³⁰ George R. Terry, **Principles of Management** (Illinois: Richard D.Irwin, 1979), 4.

ดำรงตำแหน่งตามที่ระบุไว้ องค์กรหนึ่งอาจมีผู้ร่วมงานกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มก็ได้

4) ผู้นำ (leaders) หมายถึง ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อความสำเร็จขององค์กร ในองค์กรหนึ่งอาจจะมีผู้บริหารหลายระดับทำหน้าที่รับผิดชอบต่อความสำเร็จของกลุ่มย่อยในองค์กรก็ได้ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างก็มีส่วนร่วมรับผิดชอบการทำงานเพื่อความสำเร็จขององค์กร³¹บาร์นาร์ด (Barnard) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานภายในองค์กร ซึ่งเป็นระบบของการร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่สองคนขึ้นไป³² ฟลิปโป (Flippo) กล่าวถึง การบริหารว่าเป็นกระบวนการในการวางแผน การจัดองค์กร การปกครอง และการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ³³ สอดคล้องกับ กริฟฟิน (Griffin) ที่กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุมทรัพยากรขององค์กรไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล การเงินข้อมูลข่าวสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล³⁴ เดล (Dale) กล่าวว่า การบริหารคือ กระบวนการจัดองค์กร และการใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า³⁵

จึงสรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความชำนาญ และความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างมีระบบ เลือกใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการประสานความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลภายในองค์กรหรือสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วย 1) ทักษะทางความรู้ความคิด 2) ทักษะทางเทคนิค 3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน 4) ทักษะทางมนุษย์ และ 5) ทักษะความคิดรวบยอด

ความสำคัญของทักษะของผู้บริหาร

วิโรจน์ สารรัตน์ ได้กล่าวถึงทักษะการบริหารที่สำคัญว่าต้องอาศัย 3 ทักษะ

³¹ Andrew. W.Halpin, *Theory and Research in Administration* (New York: Mcmillan, 1966), 161.

³² Chester I. Barnard, *The Function of the Executive* (Massachusetts:Harvard University

³³ Edwin B. Flippo, *Principle of Personnel Management* (New York: Mc Graw-Hall, 1970), 1.

³⁴ Ricky W. Griffin, *Management* (Boston: Houghton Mifflin, 1984), 7.

³⁵ Ernest Dale, *Management: Theory and Practice* (New York: McGraw-Hill, 1968), 4.

1. ทักษะเชิงเทคนิค (technical skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องมือหรือวิธีการเฉพาะ
2. ทักษะเชิงมนุษย (humam skills) หมายถึงความสามารถที่จะทำงานกับคนอื่นหรือเข้ากับคนอื่นได้ดี
3. ทักษะเชิงมโนทัศน์(conceptual skills) หมายถึง ความสามารถในการจัดองค์กร โดยภาพรวมกับความสัมพันธ์กับภายนอก เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ขององค์กร และความรู้ที่สามารถวินิจฉัย ประเมินปัญหาต่าง ๆ³⁶

ไวล์(Wiles) ได้กล่าวว่าความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารของผู้บริหารคือผู้บริหารต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเข้ากับคน รู้ว่า จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างไร³⁷

มินซ์เบอร์(Mintzberg) ได้กล่าวว่าความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของผู้บริหารสรุปได้ว่าผู้บริหารที่จะสามารถ พัฒนางานของตนเองให้ดีขึ้นควรมีทักษะพื้นฐาน 8 ประการดังนี้ 1. ทักษะกระบวนการกลุ่ม 2. ทักษะความเป็นผู้นำ 3. ทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง 4. ทักษะการจัดการข้อมูลข่าวสาร 5. ทักษะการตัดสินใจ 6. ทักษะการแสวงหาและใช้ทรัพยากร 7. ทักษะการเป็นผู้ริเริ่ม 8. ทักษะความเข้าใจบทบาทหน้าที่ มินดี³⁸

พรีมอซ์ (Mondy and Premeaux) ได้กล่าวว่าความสำคัญของทักษะ การบริหารนั้นเป็นสิ่งสำคัญผู้นำหรือผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จต้องมีความรู้ความสามารถและ ทักษะในการจัดการ ซึ่งรวมมี 3 ลักษณะด้วยกันคือ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษยและทักษะ ทางความคิดรวบยอด ซึ่งผู้บริหารในแต่ละระดับต้องการทักษะทั้ง 3 แตกต่างกัน ผู้บริหารระดับ สูงต้องการทักษะเทคนิคน้อยกว่าผู้บริหารระดับต่ำ แต่ต้องการทักษะทางความคิดรวบยอดมากกว่า ผู้บริหารระดับต่ำ ทักษะทางมนุษยเป็นทักษะที่ผู้บริหารแต่ละระดับมีความต้องการร่วมกันและเป็น ทักษะที่จำเป็นในการบริหารแต่ละระดับขององค์กร สรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะผู้บริหารสถานศึกษา คือ การบริหารมีทักษะสำคัญ โดยมีรูปแบบทักษะในการบริหารที่หลากหลาย ความสำคัญในการกระจายอำนาจ การมอบหมาย

³⁶ วิโรจน์ สารรัตน์, กระทบทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีทัศน์ต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21 (กรุงเทพฯ : ทิพยวิสุทธิ, 2556),.

³⁷ Wiles, K., *Supervision for Better Schools*. (New York : Prentice – Hall, 1955), 13-18.

³⁸ Mintzberg, H., *The Nature of Managerial Work*. (New York : Harper & Row, 1973),.

มอบอำนาจ เป็นการขับเคลื่อนนโยบายและกำหนดทิศทาง การจัดการที่มีรูปแบบอย่างเป็น ระบบ มีรูปแบบขั้นตอนกติกา และวิธีดำเนินการ บทบาทของผู้บริหารมีทักษะสำคัญเชิงเทคนิค³⁹

สรุปความสำคัญทักษะของผู้บริหารได้ว่า ในการบริหารการศึกษาเพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมี ความรู้ ความสามารถ และทักษะรอบด้านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคของการเปลี่ยนแปลง ทักษะการบริหารของผู้บริหารจึงเป็นเรื่องที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้

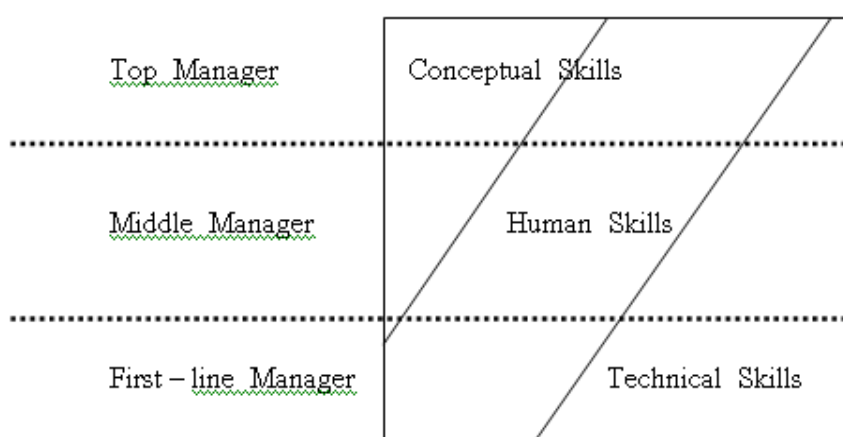
หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการบริหาร

การบริหารเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับศาสตร์ทางการบริหาร ผู้บริหารต้องประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลานั้น ๆ ผู้บริหารต้องมีการวิจัยค้นคว้าจนรู้ชัดและรู้จริง และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มากพอในการบริหาร ต้องมีการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ และมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด⁴⁰ นักการศึกษาได้กำหนดหลักการและกระบวนการในการบริหารไว้หลายรูปแบบ และมีพัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่อง กล่าวโดยสังเขป ดังนี้ แคทซ์ (Kattz) เป็นชาวอเมริกันนักจิตวิทยาสังคมและองค์กร เขาได้เขียนบทความใน Harvard Business โดยกล่าวว่าผู้บริหารจะประสบความสำเร็จมากหรือน้อยกว่ากันขึ้นอยู่กับ "ทฤษฎีสามทักษะ" คือ (1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical skill) คือความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ วิธีทำเทคนิคเฉพาะอย่างและการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ การศึกษาเพิ่มเติมและการฝึกอบรม โดยในปัจจุบันถือว่าทักษะด้านเทคนิคที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมี ประกอบด้วย ทักษะทางด้านการ

³⁹ Mondy, W.R. and Premeaux, S.R., Management : Concept Practices and Skills. 7 th ed. Englewood (Cliffs, NJ: Prentice Hall. 1995),14-15.

⁴⁰ จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี : บุ๊คพอยท์, 2557), 16-17.

วางแผน ทักษะทางด้านกระบวนการกลุ่มและการติดต่อสื่อสาร ทักษะทางการจัดการและการจัดการองค์การ (2) ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านมนุษยช่วยให้ผู้บริหารทำงานกับบุคคลหรือกลุ่มคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการจูงใจ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานรู้วิธีทำงานเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ในการบริหารคนผู้บริหารจะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วย และต้องพยายามเข้าใจผู้อื่น ต้องเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (3) ทักษะด้านมโนภาพ (Conceptual Skills) คือ ความสามารถเข้าใจองค์การได้อย่างลึกซึ้งซึ่งว่าองค์การโดยรวมมีลักษณะอย่างไร และเกี่ยวข้องกับส่วนย่อยต่าง ๆ ในองค์การอย่างไร สามารถวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยขององค์การได้ รวมไปถึงมองเห็นว่าภายในองค์การมีความสัมพันธ์กับองค์การอื่นอย่างไร แคทซ์ (Katz) ได้เสนอแนะต่ออีกว่าการจะใช้ทักษะการบริหารทั้ง 3 ด้านนั้นมากน้อย หรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าเป็นผู้บริหารระดับใด หากเป็นผู้บริหารระดับสูงนั้นเป็นตำแหน่งที่ต้องกำหนดทิศทาง ต้องมีการตัดสินใจขององค์การ จึงจำเป็นต้องใช้ทักษะด้านมโนภาพมากกว่าผู้บริหารระดับอื่น ส่วนผู้บริหารระดับกลางคือผู้ที่ต้องประสานงานกับทุกฝ่ายในองค์การ เพื่อให้นโยบายเกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกัน จึงจำเป็นต้องใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น และผู้บริหารระดับล่างเป็นผู้สร้างงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายขององค์การจึงต้องใช้ทักษะด้านเทคนิคมากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ ดังแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ทักษะสำคัญของผู้บริหาร

ที่มา : Peter G. Northouse, Leadership: Theory and practice, 4th ed. (California:Sage Publications, 2007), 41.

ตามแผนภูมิข้างต้น อธิบายได้ดังนี้ 1 ทักษะทางเทคนิค (technical skill) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง การใช้วิธีการ กระบวนการ การปฏิบัติหรือ การใช้เทคนิควิธี 2) ทักษะทางมนุษย์ (human skill) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับ บุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการสร้างพลังแห่งความร่วมมือ เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายของ องค์กร 3) ทักษะความคิดรวบยอด (conceptual skill) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็น ภาพรวมขององค์กรทั้งหมดรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในองค์กรได้อย่างชัดเจน และสามารถเข้าใจว่าถ้ามีการเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งจะก่อผลกระทบต่อส่วนอื่น กล่าวโดยสรุปคือ ผู้นำระดับล่าง (first-line manager) ขององค์กรจะใช้ทักษะด้านเทคนิคมากที่สุดเพราะหน้าที่สำคัญ ของผู้นำระดับนี้ยังต้องเกี่ยวข้องกับระดับปฏิบัติการอยู่ค่อนข้างมากต้องควบคุมงานให้เป็นไปตาม เป้าหมาย ผู้นำระดับกลาง (middle manager) ต้องใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากที่สุดเพราะผู้นำ ระดับนี้ต้องเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้นำระดับสูงและผู้นำระดับล่างต้องอาศัยทักษะด้านการ สื่อสาร (Information skill) และทักษะในการคิดรูปแบบการทำงาน (design skill) ส่วนผู้บริหาร ระดับสูง (top manager) จะใช้ทักษะด้านความคิดรวบยอดมากที่สุดเพราะหน้าที่สำคัญของผู้นำ ระดับนี้จะต้องเป็นผู้กำหนดนโยบายต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี⁴¹ แฮร์ริส (Harris) ได้นำทฤษฎีสามทักษะของแคทซ์ (Katz) มาอธิบายขยายความเพิ่มเติมได้ว่า ทักษะคล้ายกับ กระบวนการแต่มีความแน่นอนและง่ายกว่า ใช้ได้กับงานหลายประเภท เช่น ทางด้านบริหาร ทางด้าน นิเทศการศึกษา โดยแฮร์ริส (Harris) ได้แยกแยะรายละเอียดของแต่ละทักษะดังนี้ 1) ทักษะด้านมโน ภาพ (conceptual skill) ประกอบด้วย การมองเห็นภาพโดยรวม การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การรู้จัก สังเคราะห์ การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ การรู้จักถามคำถาม 2) ทักษะทางด้านมนุษย์ (human skill) ประกอบด้วย การเข้าอกเข้าใจ การรู้จักสังเกต การรู้จักสัมภาษณ์ การรู้จักนำการอภิปรายสามารถ สะท้อนความรู้สึกและความคิดออกมา การมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ 3) ทักษะทางเทคนิค (technical skill) ประกอบด้วย การอ่าน เขียน พูด จัดลำดับเรื่องราว สานิตเขียน แผนภูมิและวาดภาพสื่อสามารถเป็นประธานในที่ประชุมได้ ⁴²เดรค และโรว์ (Drake and Roe) ได้ ขยายแนวความคิดของแคทซ์ (Katz) โดยเสนอว่าทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษานั้นควรมี 5

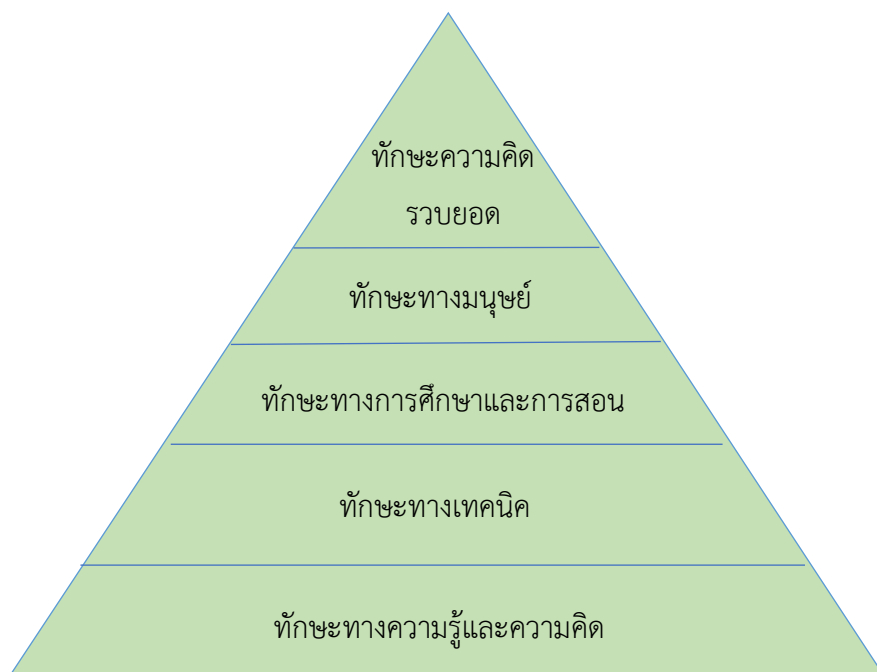
⁴¹ Robert L. Katz, "Skills of an Effective Administrator," Harvard Business Review 33, 1 (January - February 1995): 33-42.

⁴² Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education* (Englewood Cliff, Prentice - Hall, 1963), 15-16.

ทักษะ คือเพิ่มทักษะทางการศึกษาและการสอนและทักษะทางความรู้ความคิด มีรายละเอียดดังนี้ 1) ทักษะทางความรู้ความคิด (cognitive skill) หมายถึงความรู้ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความคิด และมีวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาระดับสมรรถภาพให้สูงขึ้น ตลอดจนการเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยการใช้ความรู้ในทางสร้างสรรค์ 2) ทักษะทางเทคนิค (technical skill) หมายถึงความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะอย่าง พร้อมทั้งมีความคล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือ และเทคนิควิธีในการทำกิจกรรม พร้อมทั้งสามารถแนะนำและชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ 3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (educational and instructional skill) หมายถึงความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับภารกิจ และนโยบายการศึกษาของรัฐ เป็นนักวิชาการที่ดี 4) ทักษะทางมนุษย์ (human skill) ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์ มีความสามารถในการประสานงาน จูงใจสมาชิก และหน่วยงานด้วยการสร้างความร่วมมือของทีมงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร 5) ทักษะความคิดรวบยอด (conceptual skill) หมายถึงความสามารถในการประสานสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันและสามารถมองเห็นองค์กรในภาพรวม สามารถมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างในด้านต่าง ๆ ในองค์กรได้อย่างชัดเจน ทักษะทั้ง 5 สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้⁴³

⁴³ Thelbert L. Drake and William H. Roe, **The principalship**, 3rd ed. (New York:Macmillan; London: Collier Macmillan, 1986), 29-30.

แผนภูมิที่ 4 ทักษะการบริหารสถานศึกษาของเดรก และโรว์ (Drake and Roe)

ที่มา : Thelbert L. Drake and William H, Roe, *The principalship*, 3rd ed. (New York: Macmillan; London: Collier Macmillan, 1986), 29-30.

คุนซ์ และเวห์ริช (Koontz and Wehrich) มีแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของแคทซ์ (Katz) โดยเพิ่มทักษะทางการออกแบบอีกหนึ่งทักษะ นั่นคือ ทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาในแนวทางที่จะเกิดประโยชน์ต่อองค์กร⁴⁴ ส่วนเซอร์จิโอวานนี และสตาร์รัต (Sergiovanni and Starrat) กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (leadership skill) เป็นทักษะพื้นฐานในการเป็นผู้นำทั้งทางการวางแผน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินงาน การมอบหมายงาน การประเมินผล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม และการตัดสินใจ เป็นต้น 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skill เป็นความสามารถในการเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ในบางครั้งอาจจะเรียกว่า ทักษะในการครองคน ได้แก่ ทักษะการติดต่อระหว่างบุคคล การประสานงาน การแสดงภาวะผู้นำ การจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ การชักจูงให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำงาน 3) ทักษะด้านบริหารงานบุคคล (human skill) เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคลากรให้เจริญก้าวหน้าในอาชีพ 4) ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) เป็นทักษะที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในวิธีการ กระบวนการ วิธีดำเนินการ และเทคนิคด้านการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคไม่ใช่เทคนิคด้านการสอนแต่เป็นเทคนิคที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะอย่างในด้านการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การก่อสร้าง 5) ทักษะ

⁴⁴ Harold Koontz and Heinz Wehrich, *Essentials of Management*, 5th ed. (New York: McGraw-Hill, 2007), 7-8.

ด้านการศึกษา (educational skill) ได้แก่ทักษะการสอน การวัดผลการศึกษา การนิเทศการนำแหล่ง วิทยาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ 6) ทักษะด้านการสร้างความคิด (conceptual skill) เป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหาร เพราะเป็นทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้า การวิเคราะห์ปัญหาการบริหาร การวางแผน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 7) ทักษะด้านการประเมินผล (assessment skill) เป็นความสามารถด้านการประเมินผล ซึ่งอาจประเมินได้ด้วยการออกแบบสอบถามการสัมภาษณ์ และการสังเกต⁴⁵ ขณะที่มันน์ (Mann) กล่าวถึงผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพว่าควรมีทักษะ 3 ด้าน ที่ผสมกลมกลืนไปตามอัตราส่วนที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทักษะทางการจัดการ (managerial skill) ทักษะทางมนุษย์ (human skill) และทักษะทางเทคนิค (technical skill) ซึ่งทักษะทางด้านการจัดการนั้น เป็นความสามารถของผู้บริหารที่จะบริหารงาน และรักษาไว้ซึ่งความร่วมมือของบุคคลในการทำงาน การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาองค์กร อันได้แก่ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการวางแผน การตัดสินใจ การสั่งการ การควบคุมงาน การประสานงาน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร สำหรับ ทักษะทางมนุษย์เป็นความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนางานผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น ให้ความสำคัญกับทุกคน มีความจริงใจ มีอารมณ์ขัน มีคุณธรรม และทักษะทางเทคนิคเป็นทักษะที่ผสมระหว่างความรู้และความสามารถในการทำงานซึ่งผู้บริหารควร ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ งานด้านวิชาการ งานด้านบริหารบุคคล งานด้านการเงิน ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁴⁶ กริฟฟิน (Griffin) ได้กล่าวถึง ทักษะการบริหารไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีทักษะเฉพาะในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) หมายถึง ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบรรลุผลสำเร็จของงานเฉพาะอย่างของผู้บริหาร ระดับกลางและระดับล่างจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านเทคนิคเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skill) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารทำความเข้าใจและการจูงใจทั้งบุคคลและกลุ่มบุคคล 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skill) หมายถึงความสามารถในการคิดรวบยอด ผู้บริหารต้องมี ทักษะด้านความคิดรวบยอดที่ดี สามารถมองเห็นภาพรวมขององค์กร มองเห็นโอกาส ปัญหา และ อุปสรรคขององค์กร 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skill) หมายถึงความเข้าใจในสาเหตุและ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน แล้วสามารถเลือกแก้ปัญหาในทางที่เหมาะสมกับ

⁴⁵ Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Strarat, **Supervision Human Perspective**, 3rd ed. (New York: McGraw-Hill, 1983), 30.

⁴⁶ Floyd C. Mann, **Leadership and Productivity** (San Francisco: Chandler, 1965), 68-103

สถานการณ์ต่าง ๆ ได้⁴⁷ ดูบริน (Dubrin) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านมโนภาพ ด้านการวินิจฉัย และด้านนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) ทักษะด้านเทคนิคสัมพันธ์กับความเข้าใจและความสามารถในการทำกิจกรรมเฉพาะทางเรื่องวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน และเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งทักษะด้านเทคนิคยังรวมถึงความสามารถในการเตรียมงบประมาณ จัดตารางงาน จัดตารางเวลาการเตรียมการวิเคราะห์ตารางทำการอัปเดตข้อมูลบนเครือข่าย การสาธิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และการมีความรู้ขั้นสูงในด้านธุรกิจ เช่น การพัฒนาแผนการตลาดสำหรับการผลิต ทักษะด้านเทคนิคเป็น "Hard skill" หรือทักษะความสามารถในการทำงาน ซึ่งการมีทักษะด้านเทคนิคที่ดีสามารถยกระดับการบริหาร ตัวอย่างเช่น บิลเกต จากบริษัท Microsoft ที่เริ่มต้นอาชีพของเขาจากการเป็นโปรแกรมเมอร์ 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) หมายถึง ทักษะด้านการติดต่อหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความสามารถของผู้บริหารในการทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานให้เกิดขึ้นภายในองค์กร การสื่อสาร เป็นองค์ประกอบสำคัญของทักษะด้านการติดต่อระหว่างบุคคล เนื่องจากเป็นหลักของการส่งสาร และหลักฐานในการทำงาน และแม้ว่าทักษะด้านการติดต่อระหว่างบุคคลจะถูกกล่าวว่าเป็น "Soft skill" หรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับคน ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นทักษะที่เรียนรู้ได้ง่ายๆ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นทักษะที่สำคัญกว่าทักษะด้านเทคนิคในการที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำ และผู้บริหารโดยส่วนใหญ่ มักจะประสบความสำเร็จ เพราะความสามารถของทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่สำคัญกับความต้องการของอาชีพ เช่น ผู้บริหารที่วอดเก่ง อันธพาลกับผู้ร่วมงานอยู่เสมอจนเป็นนิสัย พฤติกรรมเป็นอีกด้านที่สำคัญอันอยู่ภายใต้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำหรับผู้บริหารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินธุรกิจกับผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติซึ่งพฤติกรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความสำเร็จของความสามารถในการพูดได้ 2 ภาษาของผู้บริหารรวมถึงผู้ได้บังคับบัญชา อันแสดงถึงการมีสินทรัพย์ที่สำคัญในโลกปัจจุบันและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบด้วยความหลากหลายของเชื้อชาติ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) ทักษะด้านมโนภาพเป็นความสามารถในการมองภาพรวม รวมถึงความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้นว่าสัมพันธ์กันอย่างไร และเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับอุตสาหกรรม ชุมชน การเมือง สังคม และภาวะทางเศรษฐกิจทักษะด้านมโนภาพเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง เนื่องด้วยหน้าที่

⁴⁷ Griffin and Moorhead, **Organizational Behavior: Managing people and Organization**, 11th ed. (Mason: Cengage South-Western, 2013), 10-11.

ที่จะต้องติดต่อประสานงานกับสังคมนอกองค์กร รักเกอร์ ได้เห็นว่า สิ่งเดียวที่เป็นข้อได้เปรียบของประเทศที่พัฒนาแล้วคือ การมีแรงงานที่มีทักษะด้านมโนภาพจำนวนมากกว่า แม้ในประเทศที่พัฒนาจะมีแรงงานที่มีทักษะด้านมโนภาพเช่นกันก็จริง แต่มีจำนวนน้อย อีกทั้งยังกล่าวได้ว่า ความต้องการแรงงานที่มีทักษะด้านมโนภาพในประเทศมหาอำนาจนั้นจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills) ผู้บริหารมักต้องทำหน้าที่วินิจฉัย ค้นหาสาเหตุของปัญหา และตัดสินใจแก้ปัญหาเหล่านั้นซึ่งต้องอาศัยทักษะด้านอื่น ๆ รวมด้วย เนื่องจากผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะด้านเทคนิค ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือด้านนโยบายในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อหาทางแก้ไข อาจเป็นความท้าทายในการเป็นผู้บริหารที่จะต้องค้นหาต้นตอของปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไข เช่น ผู้จัดการ ต้องทราบถึงสาเหตุการที่ยอดขายไม่เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมีการติดตั้งและใช้ระบบที่ทันสมัย 5) ทักษะด้านนโยบาย (political skills) ส่วนที่สำคัญของการเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารจะต้องมีอำนาจและมีความสามารถในการรักษาอำนาจนั้น ผู้บริหารจะใช้ทักษะด้านนโยบายในการได้มาซึ่งอำนาจที่จำเป็นต้องมีเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ขององค์กรทักษะด้านนโยบายยังรวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์และความประทับใจที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริหารที่มีทักษะด้านนี้สูงจะสามารถเข้าใจบุคคลได้ในทันทีถึงพื้นฐานของความเชื่อของบุคคลเหล่านั้น ทำให้ผู้บริหารสามารถควบคุมผลลัพธ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลได้ อีกครั้งการมีทักษะนโยบายสูง ยังช่วยลดความเครียด และแรงกดดันระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลได้ด้วยเช่น ทักษะด้านนโยบายถือว่าเป็นส่วนเติมเต็มของความสามารถในการทำงานและทักษะพื้นฐานอื่น ๆ หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับทักษะด้านนี้และนำมาใช้ในการทำงาน จะทำให้บุคลากรในองค์กรพึงพอใจ และก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนในองค์กร และยังใช้เวลาในการกำหนดการเมืองในองค์กรมากเท่าไร ยิ่งช่วยลดเวลาในการเผชิญปัญหาของลูกค้ำ และช่วยเพิ่มผลผลิตได้⁴⁸ ไพเซย์ (Paisey) กล่าวว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารควรมีดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค เป็นทักษะการรู้และสามารถปฏิบัติงานได้ การควบคุมการหาแนวทางและการทำงานร่วมกัน วิธีการทางเทคนิคเฉพาะและการจำแนกรายละเอียดและการประสานงานเกี่ยวกับทักษะทางเทคนิคของผู้บริหารควรจะต้องรู้ 4 เรื่อง ดังนี้ 1.1) ด้านการศึกษา ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร และการประสานงานตลอดจนเทคนิควิธีการสอน เทคนิคการใช้เวลา 1.2) ความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ ความสำนึกและเข้าใจถึงจิตใจของผู้ปกครองโรงเรียนควรจะต้องบริการด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชน กลุ่มบุคคล 1.3) การเงินและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ทรัพยากรทั้งหมดที่ไม่ใช่บุคคลซึ่งสามารถหยิบยกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการบริหาร

⁴⁸ Andrew J. Dubrin, *Essentials of Management* (Mason: South- Western Cengage Learning, 2012), 17-19.

อาคารสถานที่ 1.4) การพัฒนากำลังคน ได้แก่การวางตัวบุคคลให้เหมาะกับงาน การประเมินการปฏิบัติตน 2) ทักษะด้านมนุษย เป็นความสามารถในการกระตุ้นส่งเสริมให้คนใช้ความสามารถของเขาอย่างเต็มที่ เพื่องานและทุ่มเทให้กับองค์การที่เขาสังกัดอยู่ ทักษะนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีที่ไม่กระทบกระเทือนต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรในองค์การ และเป็นวิธีการที่ทุกคนเข้าใจชัดเจนพร้อมกับช่วยให้บุคคลเหล่านี้เกิดความมั่นใจว่าเขาสามารถปฏิบัติงานได้ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถในการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ อย่างดี โดยเข้าใจรายละเอียดของเรื่องนั้นทั้งหมดและยังสามารถเข้าใจอีกว่าเรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเรื่องอื่นอย่างไร⁴⁹

วันชัย มีชาติ กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีทักษะในการบริหาร ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงการทำงานของระบบต่าง ๆ ในองค์การและสามารถวิเคราะห์องค์การในฐานะองค์รวมได้ดีมีทัศนะในการมององค์การในลักษณะที่เรียกว่า Bird Eye View มีวิสัยทัศน์ในการบริหารองค์การ นักบริหารระดับสูงจำเป็นต้องมีมากกว่านักบริหารระดับรองและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เพราะเป็นผู้ที่กำกับทิศทางขององค์กร 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human relations skills) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือบุคคลอื่น ได้ทุกคน 3) ทักษะด้านความรู้ในการทำงาน หรือ เทคนิคในการทำงาน (technical skills) คือความรู้ในงานที่ทำกระบวนการในการปฏิบัติงานรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำงานนั้น ๆ⁵⁰ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง กล่าวว่า ทักษะที่มีเกี่ยวข้องกับควมมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร มีดังนี้ 1. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) ซึ่งเป็นความสามารถในการทำงานกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในงานโดยมุ่งหวังให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์การโดย ให้ความสำคัญกับการสร้างความไว้วางใจ (trust) และความเชื่อถือ (credibility) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือการรับรู้ทางสังคม (being social perceptive) การแสดงออกถึงวุฒิภาวะทางอารมณ์ (showing emotional intelligence) และการจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคคล 2) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) ซึ่งมีความสามารถในการมององค์การได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อทำให้องค์การมีความสมบูรณ์โดยส่วนรวม ด้วยการทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับโครงการทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นความสามารถของผู้บริหารที่จะเข้าใจความซับซ้อนทั้งหมดขององค์การมีความสามารถมองเห็นองค์การในภาพรวมประกอบด้วย

⁴⁹ Alan, Paisey, **Organization and Management in Schools** (New York: Longman, 2007), 12.

⁵⁰ วันชัย มีชาติ, **การบริหารองค์การ**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 172.

แก้ปัญหา (problem solving) การวางแผนเชิงกลยุทธ์(strategic planning) และการสร้างวิสัยทัศน์ (creating vision) 3) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้เฉพาะขั้นตอน และวิธีการที่จะทำให้งานเกิดผลสำเร็จ ระดับทักษะวิธีการสูงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้บริหารที่อยู่ในองค์กรระดับต่ำเช่น ผู้บริหารโรงเรียนและคนอื่น ๆ ที่จะต้องให้คำปรึกษาแก่ผู้ตามที่มีระดับทักษะสูง 4) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) เน้นที่ความสามารถที่จะเข้าใจความรู้สึกและทัศนคติของผู้อื่น และสามารถสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ทักษะจะต้องเกิดขึ้นโดยธรรมชาติโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัวและเกิดขึ้นอย่างคงที่สม่ำเสมอ ในพฤติกรรมของผู้บริหาร⁵¹ ทิศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ ได้กล่าวว่า ในการคิดนั้นบุคคลจำเป็นต้องมี ทักษะพื้นฐานหลายประการในการดำเนินการคิด อาทิเช่น ความสามารถในการจำแนก ความสามารถในการจัดกลุ่ม ความสามารถในการสังเกต การรวบรวมข้อมูล และตั้งสมมติฐาน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมีการ จัดทักษะการคิดไว้ ระดับ ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน และทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ที่สำคัญคือ ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การจำ การอ่าน การรับรู้ การเก็บความรู้ การดึงความรู้ การจำได้ การใช้ความรู้ การอธิบาย การทำความเข้าใจ การบรรยาย การพูด การอ่าน การเขียน และการแสดงออก และทักษะที่เป็นแกนหรือทักษะขั้นพื้นฐาน ทั่วไป ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล การจัดลำดับการเปรียบเทียบ การอ้างอิง การแปลความ การขยายความและการสรุปความ 2) ทักษะการคิดขั้นสูงที่สำคัญมี ดังนี้ การนิยาม การผสมผสาน การสร้าง การปรับโครงสร้าง การหาความเชื่อพื้นฐานการวิเคราะห์ การ จัดระบบ การจัดโครงสร้าง การหาความเชื่อพื้นฐาน การวิเคราะห์ การจัดระบบการจัดโครงสร้าง การหาแบบแผน การทำนาย การตั้งสมมติฐาน การกำหนดเกณฑ์ การประยุกต์การทดสอบสมมติฐาน และการพิสูจน์⁵²

สรุปได้ว่า จากแนวคิดเรื่องทักษะการบริหารของนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่าทักษะการบริหารงานมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อผู้บริหารทุกระดับ และทุกองค์กร เพราะการที่จะบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้นั้น ต้องมีทักษะขั้น พื้นฐาน 3 ประการ คือทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางเทคนิคและทักษะความคิดรวบยอด ซึ่งต้องฝึกฝน ให้เกิดขึ้นกับตนเอง แต่โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษา ซึ่งแตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ การบริหาร

⁵¹ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, *ภาวะผู้นำแบบบริการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย* (กรุงเทพฯ :อภิชาติ การพิมพ์, 2557), 62-64.

⁵² ทิศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ, *การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*, เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.slideshare.net/fiber55/ss-5620437>

โรงเรียนมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นหลัก ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีทักษะด้านอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชำนาญจึงจะบริหารงานได้ดีมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัว ของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อทำให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ จึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นหลัก เนื่องด้วยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการทำหน้าที่ ในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน⁵³ ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันทั้งในลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียน ผู้รับบริการ งบประมาณ และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน รวมถึงปัจจัยในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ความพร้อมด้านเทคโนโลยี สื่อ สารสนเทศ ศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมในการจัดการศึกษา เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งสิ้น ประกอบกับสภาพบริบท ความต้องการของสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่น ส่งผลทำให้คุณภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไก สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบและกระตุ้นให้หน่วยงานทางการศึกษามีการควบคุมคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบกับในมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

⁵³สำนักงาน กศน.,แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอ/เขต. กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน.,2561,1.

การศึกษาต่อไป อย่างไรก็ตาม จากการติดตามผลการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาระดับ ต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน ทั้งของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้สำหรับ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านมาแล้วนั้น พบว่า การประเมินคุณภาพบางส่วนยังไม่สามารถสะท้อนการมีคุณภาพของการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง และบางส่วนยังไม่ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาบางประเภท

ซึ่งมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีการจัดทำแผนการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพ การศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งหวังให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดการพัฒนา และมี ความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษามากที่สุด⁵⁴

แนวคิดในการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้แก่พื้นที่ และสถานศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ประกอบกับ ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้ กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ

⁵⁴สำนักกรรมาธิการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงาน เลขาธิการสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ. **แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก.** ในรายงานของ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, กรุงเทพฯ, 2561.,2-8

การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี 7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่ายและเผยแพร่ต่อสาธารณชน 8) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย 9) จัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา และ 10) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ

สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด รวมถึงเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้น อาจเกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและบริบทของสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของประชาชนที่อยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ด้วย

ดังนั้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านคุณภาพ การบริหารจัดการของสถานศึกษา จึงมุ่งเน้นที่การจัดระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้น การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ ในารร่วมกันกำหนดและจัดทำมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี นำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา และจัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานตาม สภาพจริงของสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี ต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย แล้วนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วน หนึ่งของการวางแผน ร่วมกับการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาประชาชนคนไทยให้ ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมสามารถเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และการเป็นพลเมืองที่ เข้มแข็ง ตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการได้แก่ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน การกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การมีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ทั้งครูและผู้บริหาร มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียน มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย มีการใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย มีการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของงานวิชาการและการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁵ ซึ่งจากแนวคิดในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยว่า มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดต้องเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้แทนสถานศึกษาทุกประเภทในสังกัดสำนักงาน กศน. ศึกษาพิเศษ ข้าราชการครูและนักวิชาการศึกษา และต้องเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของหน่วยงานต้นสังกัด สำหรับนำไปใช้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดทำขึ้นโดยการนำผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาระดับชาติ และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ประกอบกับการวิเคราะห์พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด ข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กฎกระทรวง กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2554 รวมถึงสภาพบริบท และบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกประเภทโดยภาพรวมในสังกัดสำนักงาน กศน. และข้อมูลทางสังคมที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -

⁵⁵สำนักทดสอบทางการศึกษา. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.** (กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561),.

2579 และหลักการ นโยบายด้านการศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด ที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง สามารถนำไปประเมินได้จริง สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง มุ่งให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในแต่ละประเภทในสังกัดสำนักงาน กศน. ดังนั้นจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ตามประเภทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ซึ่งประกอบด้วย

- 1) มาตรฐานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง
- 3) มาตรฐานการศึกษาตามอัธยาศัย

ซึ่งในแต่ละประเภทของมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดังกล่าวข้างต้น ได้มีการกำหนดประเด็นการพิจารณาคุณภาพไว้ 3 ด้าน คือ 1) คุณภาพของผู้เรียนหรือผู้รับบริการ 2) คุณภาพการจัดการศึกษาและ 3) คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งในแต่ละด้านมีแนวคิดในการกำหนดประเด็นการพิจารณาคุณภาพในแต่ละด้านไว้ดังนี้

1) แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียนหรือผู้รับบริการคุณภาพของผู้เรียน ได้ถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึงเป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและในมาตรา 7 ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝัง จิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” ประกอบกับตามหลักการส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้ระบุไว้ว่า ต้องยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคมมีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคม

ผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพและคนไทยให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เห็นชอบ “มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561” เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้หน่วยงานองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินการผลักดันโดยการน ามาตรฐานการศึกษาของชาติดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป⁵⁶

ดังนั้น จากความสำคัญและสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านคุณภาพของผู้เรียน หรือผู้รับบริการ นั้น จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนหรือผู้รับบริการให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่ดี (เช่น ความมีวินัย ความขยันความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นต้น) มีความรู้ความสามารถสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่ดี (เช่น การอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ไขปัญหา การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี เป็นต้น) มีสุขภาวะและสุนทรียภาพที่ดี โดยยึดค่านิยมร่วมของสังคม (ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค) มาเป็นฐานในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ หรือที่เรียกว่าลักษณะของคนไทย 4.0 ต่อไป

⁵⁶สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก.** ในรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ.(กรุงเทพฯ ;, 2561),2-8.

2) แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และจะต้องสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยทั่วไป ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยความรับผิดชอบร่วมในระดับประเทศ และระดับสถานศึกษาโดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ หลักสูตรสื่อการสอนและเทคโนโลยี การประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาครู การประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา (รัตนา ดวงแก้ว, 2557) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้คือ ต้อง 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ให้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญปัญหาสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 5) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ 6) ให้ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 7) ให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้ ยังมีการระบุถึงวิธีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา⁵⁷

⁵⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. ในรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (มปป).,

จากแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบซึ่งในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่ยอมรับกันว่าสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงนั้น ต้องเน้นที่ตัวของกลุ่มเป้าหมาย และเน้นการฝึกปฏิบัติ หรือลงมือทำมากกว่าการเรียนรู้ในเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษามีกระบวนการคิด และการปฏิบัติที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสู่การใช้หรือประยุกต์ใช้ได้ในการดำเนินชีวิตตั้งนั้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดหาหรือพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้และพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรหรือกิจกรรมที่จัดการเรียนรู้ รวมถึงมีการกำหนดแนวทางการตรวจสอบ วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการใช้เครื่องมือหรือวิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียน ผู้รับบริการต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ หรือทักษะ หรือคุณลักษณะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือกิจกรรมที่จัดการเรียนรู้และส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียน และผู้รับบริการ และเพื่อการนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ต่อไป

3) แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้แก่พื้นที่ และสถานศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้านประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ประกอบกับตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และกฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี 7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่ายและเผยแพร่ต่อสาธารณชน 8) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย 9) จัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา และ 10) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการสถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติพ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด รวมถึงเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้น อาจเกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและบริบทของสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของประชาชนที่อยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ด้วย ดังนั้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา จึงมุ่งเน้นที่การจัดระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ ในการร่วมกันกำหนดและจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี นำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา และจัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย แล้วนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน ร่วมกับการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาประชาชนคนไทยให้ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมสามารถเป็นผู้เรียนรู้ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไปทั้งนี้

ในการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้มีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของแต่ละมาตรฐาน แต่ละด้าน และในแต่ละประเด็นการพิจารณาไว้ 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ ระดับสำนักงาน กศน.

เพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกฎกระทรวง กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับ

สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 จึงให้สำนักงาน กศน. มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

2) สร้าง และรายงานผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน

และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3) เมื่อหน่วยงานโดยต้นสังกัดได้รับรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจากสถานศึกษา ให้ดำเนินการ

จัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบให้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก

4) ดำเนินการอื่นใด เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁸

⁵⁸สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, **แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562,(2562),99.**

มาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

พิจารณาจากความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ภาควิชาครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี นำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา และจัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม และนำผลการประเมินดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาครู วิทยากร ผู้จัดการเรียนรู้ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีคุณภาพในที่นี้ บุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการทุกประเภท และพนักงานจ้างเหมาบริการ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา ทั้งทางด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป

โดยมีประเด็นการพิจารณา จำนวน 9 ประเด็น ดังนี้

1. การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม
2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
3. การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา
4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ
5. การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
6. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด
7. การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
8. การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
9. การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา⁵⁹

ในปี พ.ศ. 2565 สำนักงาน กศน. ได้ปรับมาตรฐาน กศน. ตำบล/แขวงเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง

⁵⁹ สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, **นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน.**, ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564, 44.

ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่ 2 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ที่มุ่งเน้นและนำประเทศไทยเข้าสู่สังคมที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต ให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต เป็นพลเมืองดี รู้เท่าทันและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม สังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา โดยใช้ กศน. ตำบล/แขวง เป็นกลไกการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในระดับตำบล ที่ทำหน้าที่ให้บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตภายในชุมชน ซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านบุคลากร (ครู กศน.ตำบล) ในการเป็นผู้จัดการศึกษาการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายตรงกับความต้องการของชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนดั่งนั้น สำนักงาน กศน. จึงปรับมาตรฐานดังกล่าวประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการติดตามผล ประเมินผลและรายงานผล เพื่อให้ครู กศน.ตำบลและผู้เกี่ยวข้อง มีแนวทางในการพัฒนา กศน. ตำบล/แขวง ต่อไป มาตรฐาน กศน. ตำบล ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 4 ด้านการติดตามผล ประเมินผลและรายงานผล

มีรายละเอียดตัวบ่งชี้แต่ละมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 อาคาร สภาพเหมาะสม มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย และมี

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1.2 สื่อ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

1.3 การบริหารงบประมาณ

1.4 บุคลากรปฏิบัติงานครอบคลุมตามภารกิจที่กำหนด

1.5 การสร้างและนวัตกรรมการและหรือเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้⁶⁰

⁶⁰ สำนักงาน กศน.มาตรฐาน กศน.ตำบล, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี พ.ศ. 2565,1-2.

ข้อมูลพื้นฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเขตภาคกลาง

ตารางที่ 1 จำนวนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

ลำดับ	จังหวัดเขตภาคกลาง	จำนวน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
1	สำนักงาน กศน.จังหวัดกาญจนบุรี	13
2	สำนักงาน กศน.จังหวัดราชบุรี	9
3	สำนักงาน กศน.จังหวัดสุพรรณบุรี	10
4	สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	8
5	สำนักงาน กศน.จังหวัดเพชรบุรี	11
6	สำนักงาน กศน.จังหวัดสมุทรสงคราม	3
7	สำนักงาน กศน.จังหวัดสมุทรสาคร	3
8	สำนักงาน กศน.จังหวัดชัยนาท	8
9	สำนักงาน กศน.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	16
10	สำนักงาน กศน.จังหวัดลพบุรี	11
11	สำนักงาน กศน.จังหวัดสระบุรี	13
12	สำนักงาน กศน.จังหวัดสิงห์บุรี	6
13	สำนักงาน กศน.จังหวัดอ่างทอง	7
14	สำนักงาน กศน.จังหวัดนนทบุรี	6
15	สำนักงาน กศน.จังหวัดปทุมธานี	7
16	สำนักงาน กศน.จังหวัดนครปฐม	7
17	สำนักงาน กศน.จังหวัดสมุทรปราการ	6
18	สำนักงาน กศน.กรุงเทพมหานคร	50
รวม		194

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ฐะปะนีย์ สระทองพรม ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1, 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1, 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 83 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 249 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะ ของผู้บริหารที่สร้างจากแนวคิดของ เดอคและ โรว์และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าความถี่การร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และวงเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ วิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารมีทักษะด้านมนุษย ศึกษาด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้าน เทคนิค และทักษะด้านการศึกษาและการสอนตามลำดับ และทักษะการบริหารของผู้บริหารด้าน การศึกษาและการสอน และด้านความรู้ ความคิดส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶¹

สุนิรัตน์ ปัตถาทุม , ธีระ ภูติ และ ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิธินัน ได้ศึกษา การศึกษาการดำเนินงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้าน

⁶¹ ฐะปะนีย์ สระทองพรม, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ,” วารสาร บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 5,1 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557): 25.

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้าน การนิเทศติดตามและรายงานผล 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล พบว่า มีแนวทางพัฒนา 3 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร คณะกรรมการ กศน.ตำบล จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บูรณาการ การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน 2) ด้าน การมีส่วนร่วม จัดทำ ทำเนียบภาคีเครือข่ายในระดับตำบล สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ประสานงาน ขอความร่วมมือจากภาคี เครือข่าย องค์กรชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย 3) ด้านการนิเทศ ติดตามและรายงานผล ควรจัดทำแผนการนิเทศ ติดตามผล ประสานงาน ภาคีเครือข่าย ร่วมนิเทศ ติดตามผล ประชุมวิเคราะห์ และสรุปผลการนิเทศ นำผล การนิเทศไปใช้ในการ พัฒนาการดำเนินงานการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล⁶²

รัตนา ดวงแก้ว, กุลชลี จงเจริญ, ชูชาติ พ่วงสมจิต ได้ศึกษาการวิจัยติดตามผลการดำเนินงาน ของการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติการวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตาม มาตรฐานการศึกษาชาติ (ฉบับพ.ศ.2547)โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของสำนักงาน กศน.ผู้เรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานครและภาคกลางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ หลายขั้นตอน(Multi-stage Sampling)เครื่องมือวิจัยได้แก่แบบสอบถามการดำเนินงานและผลการ ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาชาติแบบสัมภาษณ์และแนวคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า การดำเนินงานการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน.มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ บุคลากรทางการศึกษาของ กศน. รับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็นของมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อการจัดการศึกษาของ หน่วยงาน โดยมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษามาก ที่สุดคือมาตรฐานที่ 2 ด้านแนวการจัดการศึกษา และการดำเนินงานตามมาตรฐานชาติที่ประสบ ความสำเร็จมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 3 ด้านแนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม การ

⁶² สุวีรัตน์ปัทมาทุม , ธีระ ภูติ และ ศักดิ์สิทธิ์ฤทธิธินัน, “ การศึกษาการดำเนินงานการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาจากระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดมุกดาหาร , ” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม Nakhon Phnom University Journal 4,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2557): 60.

ดำเนินงานจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติยังพบปัญหาด้านบุคลากรครู อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อการสอน และงบประมาณ⁶³

วรวิทย์ หวังสุข ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนราธิวาสโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เท่ากันสองลำดับแรก คือ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านมโนภาพ ตามลำดับ 2) มาตรฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณภาพของการพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ ด้านการจัดระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารองค์กร ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านคุณภาพการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามลำดับ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ จังหวัดนราธิวาส มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁴

อดุลย์พร ชุ่มช่วย,ธีระพงศ์ บุศรากุล ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.67$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($X = 4.71$) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($X = 4.70$) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ($X = 4.66$) และด้านการเป็นผู้สร้าง

⁶³รัตนา ดวงแก้ว,กุลชลิ จงเจริญ,ชูชาติ พ่วงสมจิต, “การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ,” Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 10,1 (มกราคม – เมษายน 2560): 90.

⁶⁴วรวิทย์ หวังสุข, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนราธิวาส ,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 10,2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2562): 540.

หรือผลิตและ รับผิดชอบเชื่อถือได้ ($X = 4.65$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะด้านสังคม และทักษะข้ามวัฒนธรรม ($X = 4.64$) 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และ ประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหาร ต่างกัน เห็นว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่าง เห็นว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05⁶⁵

ณัฐพล ไชยเดช และอานวย มีราคา ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีทักษะการบริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้⁶⁶

วัชรภรณ์ สุวรรณประทีป ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สรุปผลการศึกษา ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สรุปผลได้ดังนี้ 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิดรวบยอด และด้านเทคนิควิธีตามลำดับ 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

⁶⁵ อุดุลย์พร ชุ่มช่วย, อีระพงศ์ บุศรากุล, “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง,” วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มมร” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย 7,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562): 175.

⁶⁶ ณัฐพล ไชยเดช และอานวย มีราคา, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1” วารสารการบริหารและพัฒนา วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ป 3,1-2 (มกราคม – ธันวาคม 2563):1.

ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีทักษะการบริหารมากกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 4) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมด้านมนุษย และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากมีทักษะการบริหารมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อย⁶⁷

สุณิสสา แพทย์พิพัฒน์ 1 , อธิกร วรบำรุงกุล ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21 ในสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาและ 4) สร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน373 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก 2) ระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r=.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

⁶⁷ วัชรภรณ์ สุวรรณประทีป, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ,” วารสาร NMCCON 2020 The 7th National Conference Nakhonratchasima College 7,1 (วันเสาร์ ที่ 23 กรกฎาคม 2563): 120.

ในศตวรรษที่ 21 (x) ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา (\hat{Y}) ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = .20 + .94**X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $y = .98** Zx^{68}$

จักรกฤษณ์เกษโรสง , มิตภาณี พุ่มกล่อม และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีทักษะอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการเรียนรู้ รองลงมาคือ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการกำหนดนโยบายและการปกครอง ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ทักษะการวางแผน และการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะการบริหารจัดการ องค์กร ทักษะการประเมินผลงานและบริหารงานบุคคล ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล และทักษะการ วิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน 2) การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁶⁹

สุภาภรณ์ สังฆมณี , จิราภรณ์ ผันสว่าง , พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการ กำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพด้านการ จัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองและด้านการติดตามผลการดำเนินงาน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า บุคลากร ในสถานศึกษา ที่มีอายุตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่

⁶⁸สุณิสสา แพทย์พิพัฒน์ 1 , ธีรังกูร วรบำรุงกุล, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 39,4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2563): 120.

⁶⁹จักรกฤษณ์เกษโรสง , มิตภาณี พุ่มกล่อม และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ,” วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย 6,1 (มกราคม – เมษายน 2565): 1-2.

แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1) ควรจัดอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา 3) ควรจัดสรรบุคลากรให้ครบทุกสาระการเรียนรู้และวางแผนปฏิทินแผนงานตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 4) ควรจัดอบรมการสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา 5) ควรจัดทำเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงานให้ชัดเจนและต่อเนื่อง 6) ควรจัดอบรมวิธีการเขียนรายงานการประเมินตนเอง⁷⁰

งานวิจัยต่างประเทศ

ลิม (Lim) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของประเทศกำลังพัฒนา โดยมุ่งศึกษาประเด็นของคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการให้บริการต่อชุมชน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดบริการสื่อ/อุปกรณ์ ในการเสริมทักษะการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งกระบวนการทางเทคนิคที่อำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิจัย ตลอดจนความต้องการในเรื่องของระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมในแต่ละสถาบัน⁷¹

สเตลล่า (Stella) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพในการศึกษาทางไกลในกรณีการแข่งขันในเขตที่อยู่อาศัย การรวมของเทคโนโลยีในรูปแบบทางการศึกษามีช่องว่างระหว่างนักเรียนในโรงเรียนและนักเรียนนอกโรงเรียนและมีผลต่อการใช้มาตรฐานในการกระจายการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนทางไกลเป็นหน่วยย่อยของการกระจายการเรียนรู้ โดยเน้นที่นักเรียนอาจจะแบ่งเป็นช่วงเวลา ระยะทางของนักเรียนและผู้สอน รูปแบบใหม่และความหมายที่ได้มาเป็นการรวมกันของการเรียนรู้แบบดั้งเดิมและผลกระทบจากโลกแห่งการแข่งขัน เป็นเหตุให้มีความกังวลในรัฐบาลและหน่วยงานประกันคุณภาพทั่วโลกแห่งการแข่งขัน เป็นเหตุให้มีความกังวลในรัฐบาลและหน่วยงานประกันคุณภาพทั่วโลกเกี่ยวกับระบบความมั่นคงของชาติ การทำตามกฎหมายของผู้ให้บริการ การป้องกัน

⁷⁰สุภาภรณ์ สังขมณี , จิราภรณ์ ผันสว่าง , พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ,” วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ 6,2 กรกฎาคม –ธันวาคม 2565): 492-493.

⁷¹ Lim D., “Quality Assurance in Higher Education in Developing Countries,” Assurance & Evaluation in Higher Education 24,4 (1999) : 379-390.

จากผู้ให้บริการปลอมคุณภาพที่ให้บริการและอื่น ๆ องค์ประกอบโดยทั่วไป คือ ความกังวลในคุณภาพหลายหน่วยงานประกันคุณภาพต้องตอบสนองถึงสิ่งที่จำเป็นและพิจารณาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทางไกล หลายความคิดที่คิดว่าการประกันคุณภาพการศึกษาทางไกลเหมือนกับการใช้การศึกษาแบบดั้งเดิม หลายข้อโต้แย้งที่ว่า การทำสอบสมมุติฐานการศึกษาทางไกลและกลไกการประกันคุณภาพในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับคุณภาพของการศึกษาทางไกล⁷²

ฮายซง (Hysong) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของทักษะทางด้านเทคนิคในความเข้าใจของการบริหารแบบมุ่งผลงาน พบว่า ทักษะทางด้านเทคนิคที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความสามารถคาดการณ์ได้ว่าสำหรับผู้บริหารชั้นต้น ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับการบริหารที่มุ่งผลงานมากกว่าเรื่องของทักษะการบริหารซึ่งเมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางด้านเทคนิคและทั้งในส่วนของการประเมินจากผู้ใต้บังคับบัญชาและความพึงพอใจในงานแล้ว พบว่า ความเชี่ยวชาญในงานเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ เป็นความน่าเชื่อถือและเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดในการเลือกผู้บริหารชั้นต้น⁷³

เจนทรีและคณะ (Gentry and others) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหาร มีอะไรเปลี่ยนไปตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1980 พบว่า ทักษะการบริหารที่มีความสำคัญตั้งแต่ในปี 1980 นั้นปัจจุบันก็ยังมีความสำคัญอยู่เช่นเดิม แต่ความสำคัญของความสัมพันธ์ในองค์กร, สมรรถนะขององค์กร และผู้บริหารและการบริหารจัดการเวลา เปลี่ยนไปเมื่อ 15 ปีที่แล้ว รายงานฉบับนี้ระบุว่า ทักษะการบริหารมีความสำคัญในระดับที่แตกต่างกันและมีหน้าที่ขององค์กรที่แตกต่างกันภายใต้สิ่งแวดล้อมของการทำงานในปัจจุบัน⁷⁴

⁷² Stella, Antony, Gnanam, A, Quality Assurance in Distance Education : The Challenges to Be Addressed. Higher Education (The International Journal of Higher Education and Educational Planning, 2004), 146-160.

⁷³ Sylvia J. Hysong, The Role of Technical Skill in Perceptions of Managerial Performance. Accessed February 21, 2021, Abstract from <http://www.emeraldinsight.com/Journals.s.HTM?ssn=02621711&Volume=27&Issue=3&Articleid=1713837&Show=Abstract>.

⁷⁴ William A. Gentry and others, Managerial Skills: What Has Changed since the Late 1980s. Accessed February 21, 2021. Abstract from <http://www.emeraldinsight.com/Journals.s.HTM?ssn=01437739&Volume=29&Issue=2&Articleid=1713833&Show=Abstract>.

โทนิแดนเดล, แบริดดี และ ฟลีเนอร์ (Tonidandel, Braddy and Fleenor) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารมีสามารถคาดการณ์ได้ถึงควมมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยรายงานว่า สิ่งที่สำคัญที่จะแสดงให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพของผู้จัดการนั้นคือ ทักษะทางด้านมนุษย์จะมีความสำคัญมากกว่าทักษะด้านเทคนิคและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกองค์กร ในขณะที่ทักษะการบริหารงานมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนเพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะและประสิทธิผลแต่ขนาดองค์กรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะและประสิทธิผลงานวิจัยต่างประเทศ⁷⁵

โมสตาฟา และคณะ (Mostafa and others) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดลำดับความสำคัญของทักษะการบริหารของแคทซ์ (Kattz) สำหรับผู้บริหารด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยประเทศอิหร่านผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่สำคัญที่สุดคือทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค รองลงมาตามลำดับ โดยความสำคัญของหัวข้อ ย่อยในทักษะแต่ละด้าน พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทักษะด้านมนุษย์ของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ⁷⁶

จาวาดิน และคณะ (Javadin and others) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดการธนาคารแต่ละสาขาในเมือง Tehran ประเทศอิหร่านโดยใช้ทักษะการบริหารของ แคทซ์ (Kattz) ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายข้อ ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) เป็นทักษะที่จำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือทักษะด้านมนุษย์ (Human Skill) และทักษะความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) ตามลำดับ โดยทักษะทางเทคนิคได้รวมไปถึงประสบการณ์ การศึกษา การฝึกฝน การรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ เทคนิคเครื่องมือต่างๆไปใช้ในการทำงานด้วย ซึ่งเขากล่าวว่าการมีทักษะทางเทคนิคที่ดีจะส่งผลให้เกิดทักษะด้านมนุษย์ที่ดีขึ้นตามมา ซึ่งทักษะด้านมนุษย์กล่าวรวมถึงทักษะการสื่อสาร และการจัดการกับปัญหา การสร้างแรงจูงใจ การควบคุมและการทำงานอย่างเป็นระบบ และเขายัง

⁷⁵Scott Tonidandel, Phillip W. Braddy and John W. Fleenor, "Relative importance of managerial skills for predicting effectiveness," accessed January 28, 2021, available from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0268-3946&volume=27&issue=6&articleid=17047850&show=abstract>

⁷⁶ Afshari Mostafa, Honari Habib, Qafouri Farzad and Jabari Nahid, "Prioritizing Managerial Skills Based on kat's Theory in Physical Education Offiecs of Universities in Iran" (World applied Sciences Journal, 2012), 388-394.

กล่าวอีกว่าการที่ผู้บริหารมีทักษะด้านการบริหารที่เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้นด้วย⁷⁷

อเดเกไมล์ (Adegbemile) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารที่จำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนในประเทศไนจีเรียให้มีประสิทธิภาพ โดยในการศึกษาครั้งนี้เป็นการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนการสอน ทักษะด้านการจัดการบุคลากร และทักษะด้านการจัดการงบประมาณ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทั้ง 3 ด้าน มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการใช้พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยในทักษะด้านการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วย การทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เพื่อจะได้มีจุดประสงค์ในการทำงานร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ในการสร้างแผนการสอน มีกิจกรรมสำหรับการเรียนการสอน มีการประเมินแผนการเรียนการสอน และประเมินครู เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ๆ สำหรับทักษะการพัฒนาบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยลักษณะความเป็นผู้นำที่กระตุ้นความสนใจของบุคลากร มีความสนใจในการให้ความช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากร⁷⁸

โฮมเมส และแวน เดอ โมเลน (Hommes and Van der Molen) ศึกษาเรื่อง ผลของการฝึกทักษะการสื่อสารด้วยตนเอง ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร พบว่า การฝึกทักษะการสื่อสารเท่านั้นที่จะเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ถ้ามีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ทักษะนั้น นอกเหนือจากความเชื่อที่ว่าพวกเขามีความสามารถ พฤติกรรม (การรับรู้ความสามารถของตัวเอง) ในการศึกษาที่กำหนดแรงจูงใจเป็นคนที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ทักษะการสื่อสารและความคาดหวังในผลที่มีต่อการใช้ทักษะการสื่อสาร แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมกับสถานการณ์ในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ นอกจากนี้สามารถเพิ่มแรงจูงใจขึ้นได้โดยการให้ข้อเสนอแนะในเชิงบวกอย่างเพียงพอ ในโปรแกรมการฝึกอบรมโดยใช้สร้างแบบจำลอง การแสดงบทบาทสมมตินักเรียน

⁷⁷ Sayed Reza Sayed Javadin and others, "Studying the Relationship Between Managerial Skills and Efficiency of Bank Branches," World Applied Science Journal 11,2(2010) 170-177

⁷⁸ Oluwadare Adegbemile, "Principals' Competency Needs for Effective Schools' Administration in Nigeria," Journal of Education and Practice 2, 4 (2011):17-18.

ที่ยังคงเรียนรู้ทักษะของตัวเองจะประสบความสำเร็จด้วยตนเอง อาจมีแรงจูงใจพิเศษบางอย่างเพิ่มขึ้น⁷⁹

ปางซันคุง (Pang Sun Keung) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดการปฏิบัติงานและการประกันคุณภาพ ได้อธิบายการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในฮ่องกง จากรายงานคณะกรรมการการศึกษาฉบับที่ 7 ได้ให้คำแนะนำควรจะใช้การประกัน 2 แบบ การควบคุมภายนอกใช้การตรวจโรงเรียนทั้งหมดโดยผู้ประกันคุณภาพและการประเมินภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานของโรงเรียนจะถูกตรวจด้วยตัวชี้วัดที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ งานวิจัยครั้งนี้บอกถึงที่มา หน้าที่ หมวดหมู่ คุณลักษณะของตัวชี้วัด และข้อดี ข้อเสียของการใช้ตัวชี้วัด ในการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาการศึกษาในฮ่องกงอยู่ในช่วงการตรวจสอบ สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในฮ่องกงควรส่งเสริมโดยการประเมินภายในโรงเรียนมากกว่าควบคุมภายนอก ใช้การตรวจโรงเรียนโดยผู้ประกันคุณภาพในระยะยาว⁸⁰

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยมุ่งที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยทักษะการบริหารของผู้บริหารผู้วิจัยใช้แนวคิดของตามแนวคิดของ ดูบริน (Dubrin) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านมโนภาพ ด้านการวินิจฉัย และด้านนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills) และ 5) ทักษะด้านการเมือง (political skills) ส่วนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก

⁷⁹ Mark A. Hommes and Henk T. Van der Molen, “Effects of a Selfinstruction Communication Skills Training on Skills, Self-efficacy, Motivation, and Transfer,” European Journal of Open, Distanc and E-Leanning (2012): 4.

⁸⁰ Pang Sun Keung, Nicholas, Performance Indicators and Quality Assurance. Education Journal. V28 N2 : 137-155.

ระบบและการศึกษาตามอัยาศัย ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 9) การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง 2) เพื่อทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูล เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน และข้าราชการครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัย เสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นการจัดสร้างเครื่องมือ พร้อมทั้งทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ ปรับปรุง

แก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการชี้แนะ และจัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
เสนอต่อ

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนแบบการวิจัย 2) ประชากร 3) กลุ่มตัวอย่าง 4) ผู้ให้ข้อมูล 5) ตัวแปรที่ศึกษา 6) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 7) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ 8) การเก็บรวบรวมข้อมูล 9) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 10) สถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแบบแผนการวิจัย ในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The one shot, Non-experimental Case Study Design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังนี้

R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ประชากร

ประชากร สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง จำนวน 194 แห่ง⁸¹

⁸¹ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ภาคกลาง , เข้าถึงเมื่อ 18
มกราคม 2564 เข้าถึงจาก [www. http://www.centralnfe.com/](http://www.centralnfe.com/)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง จำนวนทั้งสิ้น 132 แห่ง ซึ่งได้จากการกำหนดตัวอย่างด้วยการเปิดตารางการประมาณการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁸² แล้วเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) จำแนกตามจังหวัด

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 1 คน และข้าราชการครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน ดังตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

กศน.ภาคกลาง	ประชากร กศน.อำเภอ (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		รวม (คน)
			ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย	ข้าราชการครู	
จังหวัดกาญจนบุรี	13	9	9	9	18
จังหวัดราชบุรี	9	6	6	6	12
จังหวัดสุพรรณบุรี	10	7	7	7	14
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	8	5	5	5	10
จังหวัดเพชรบุรี	11	7	7	7	14
จังหวัดสมุทรสงคราม	3	2	2	2	4
จังหวัดสมุทรสาคร	3	2	2	2	4
จังหวัดชัยนาท	8	5	5	5	10
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	16	11	11	11	22

⁸² Krejcie Robert V. and Morgan Daryle W., "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Education and Psychological Measurement November 1970 (1970).

ตารางที่ 3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

กศน.ภาคกลาง	ประชากร กศน.อำเภอ (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		รวม (คน)
			ผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษาอบรมและ การศึกษาตามอัธยาศัย	ข้าราชการครู	
จังหวัดลพบุรี	11	7	7	7	14
จังหวัดสระบุรี	13	9	9	9	18
จังหวัดสิงห์บุรี	6	4	4	4	8
จังหวัดอ่างทอง	7	5	5	5	10
จังหวัดนนทบุรี	6	4	4	4	8
จังหวัดปทุมธานี	7	5	5	5	10
จังหวัดนครปฐม	7	5	5	5	10
จังหวัดสมุทรปราการ	6	4	4	4	8
เขตกรุงเทพมหานคร	50	35	35	35	70
รวม	194	132	132	132	264

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐานเป็นตัวแปรเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ % เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่หลักในศูนย์การศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน
2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรต้น (X_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin) ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) 2) ทักษะด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills) และ 5) **ทักษะด้านการเมือง (political skills)**

2.1.1 ทักษะด้านเทคนิค (technical skills: X_1) หมายถึง ทักษะด้านเทคนิค ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนกลยุทธ์สอดคล้องตามนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการบริหารเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้มีคุณภาพ มีศักยภาพในการนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องของหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการนำหลักสูตรไปใช้และสามารถนำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal skill: X_2) หมายถึง ทักษะด้านการติดต่อหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนการบริหารงาน ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้นำการสามารถอภิปราย จูงใจให้คนในองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมาย และสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

2.1.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills : X_3) หมายถึง ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับชาติและสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม สามารถนำผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน กำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และการแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา

2.1.4 ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills: X_4) หมายถึง ผู้บริหารการวิเคราะห์นโยบายและกำหนดแผนก่อนการทำงาน มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบสอดคล้องกันและใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา กล่าวตัดสินใจและใช้วิธีการระดมความคิดของครูเพื่อแก้ไขปัญหาไปด้วยกันทั้งสถานศึกษา

2.1.5 (**ทักษะด้านการเมือง แปรใหม่**) (political skills: X_5) หมายถึง คือ ผู้บริหารจะต้องมีอำนาจและมีความสามารถในการรักษาอำนาจนั้น ผู้บริหารจะใช้ทักษะด้านการเมืองในการได้มาซึ่งอำนาจที่จำเป็นต้องมี เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ขององค์กร ทักษะด้านการเมือง ยังรวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์และความประทับใจที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลยิ่งไปกว่า

นั้นผู้บริหารที่มีทักษะด้านนี้สูงจะสามารถเข้าใจบุคคลได้ในทันทีถึงพื้นฐานของความเชื่อของบุคคลเหล่านั้น ทำให้ผู้บริหารสามารถควบคุมผลลัพธ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลได้ อีกทั้งการมีทักษะการเมืองสูงยังช่วยลดความเครียด และแรงกดดันระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลได้ด้วยเช่นกัน ทักษะด้านการเมืองถือว่าเป็นส่วนเติมเต็มของความสามารถในการทำงานและทักษะพื้นฐานอื่นๆ หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับทักษะด้านนี้และนำมาใช้ในการทำงาน จะทำให้บุคคลในองค์กรพึงพอใจ และก้าวหน้าในการทำหน้าที่ของตนเองในองค์กร และยังใช้เวลาในการกำหนดการเมืองในองค์กรมากเท่าไรยิ่งช่วยลดเวลาในการเผชิญปัญหาของลูกค้ำ และช่วยเพิ่มผลผลิตได้

2.2 ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ตามแนวคิดตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.2.1. การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Management of educational institutions that emphasize participation : Y_1) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เน้นให้บุคลากรของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของรัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัด

2.2.2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Educational Quality Assurance System of Educational Institutions : Y_2) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เป็นไปตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย จัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่ายและผู้รับบริการ

2.2.3. การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา (Development of teachers and personnel of educational institutions : Y₃) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาได้รับการพัฒนา จนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน และสามารถใช้นวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม

2.2.4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ (Using digital technology to support management : Y₄) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ที่ครอบคลุมภารกิจ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งงานสนับสนุนอื่น ๆ และมีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดทำ หรือจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

2.2.5. การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Supervision, supervision, monitoring, and evaluation of educational institutions performance : Y₅) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2.6. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (The performance of duties of the educational institution committee in accordance with the specified roles : Y₆) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.2.7. การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Promotion and support of network partners to participate in educational management : Y₇) หมายถึง ดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย คือ บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เข้ามามีส่วนร่วม หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน

2.2.8. การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (To promote and support the creation of a learning society : Y₈) หมายถึง การที่สถานศึกษามีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น โดยมีการถอดองค์ความรู้หรือการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้ พร้อมทั้งจัดให้มีการติดตาม ประเมินผลการทำงาน และนำผลการประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่งเรียนรู้ต่อไป

2.2.9. การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาศึกษา (Research for Educational Administration : Y₉) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษามีการจัดทำงานวิจัยอย่างง่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป ในแต่ละปีงบประมาณ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งนี้ ควรสอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหา หรือความต้องการของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่หลักในศูนย์การศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวคิดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของไลเคิร์ต (Likert's rating scale) โดยกำหนดช่วงระดับของคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน
-----------------	---

ระดับ 4 หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับมาก ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับน้อย ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 1 หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ตำรา วรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin) กับ การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหลังจากนั้นนำผลของข้อมูลที่ศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = index of item objective congruence) = 0.80 - 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องและเรียบเรียงให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง จำนวน 15 แห่ง รวม 30 ฉบับ โดยมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน และข้าราชการครู 1 คน

ขั้นที่ 4 นำเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) = .995

ขั้นที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำหน้าที่สื่อถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผ่านหัวหน้าภาควิชา การบริหารการศึกษาเพื่อทำหน้าที่สื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 132 ศูนย์ เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขั้นที่ 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และในกรณีที่ได้อะไรไม่ครบ ผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ เขตภาคกลาง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษาและข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency : f) และใช้ร้อยละ (percentage : %) เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่หลักใน ศูนย์การศึกษา ประสพการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. การวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารกับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่า มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : SD) โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁸³ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/ การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/ การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับ น้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/ การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา/ การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับ มากที่สุด

3. การวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาค

⁸³ John W. Best, **Research in Education**, 4th ed. (Englewood cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1983), 190.

กลาง ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)⁸⁴ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 ถึง 0.29 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 ถึง 0.69 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 ถึง 1.00 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง 2) เพื่อทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูล เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน และข้าราชการครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบการวิจัย ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin) และคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวคิดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

⁸⁴ D.E. Hinkle, W. William, and G.J. Stephen, **Applied Statistics for the Behavior Sciences**, 4th ed. (New York: Houghton Mifflin, 1998), 118.

(standard deviation : SD) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน และข้าราชการครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.24 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน และข้าราชการครู 1 คน จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 แห่ง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่หลักในศูนย์การศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยใช้ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 4 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	100	38.17
หญิง	162	61.83
รวม	262	100
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	10	3.82
31 – 40 ปี	80	30.53
41 – 50 ปี	96	36.64
51 – 60 ปี	76	29.01
รวม	262	100
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	109	41.60
ปริญญาโท	138	52.67
ปริญญาเอก	15	5.73
รวม	262	100
4. ตำแหน่งหน้าที่หลักในศูนย์การศึกษา		
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	131	50.00
ข้าราชการครู	131	50.00
รวม	262	100
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
น้อยกว่า 5 ปี	81	30.92
6 – 10 ปี	49	18.70
11 – 15 ปี	38	14.50
16 – 20 ปี	26	9.92
21 – 25 ปี	31	11.83
26 ปี ขึ้นไป	37	14.13
รวม	262	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 61.83 เพศชาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 38.17 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 36.64 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 30.53 อันดับสาม คือ อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 และอันดับสุดท้าย คือ ไม่เกิน 30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.82 ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 52.67 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และอันดับสุดท้าย คือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.73 ตำแหน่งหน้าที่หลักในศูนย์การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากัน คือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และข้าราชการครู จำนวนตำแหน่งละ 131 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันส่วนใหญ่ คือ น้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 30.92 รองลงมา คือ ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 อันดับสาม คือ อยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 อันดับสี่ คือ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13 อันดับห้า คือ ระหว่าง 21 – 25 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 11.83 และอันดับสุดท้าย คือ ระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

การวิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทั้งในภาพรวม และจำแนกรายด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 131 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 262 คน โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารของ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวม (X_{tot})

(n = 131)

ด้าน	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง (X_{tot})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ทักษะด้านเทคนิค (X_1)	4.61	0.54	มากที่สุด
2	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2)	4.69	0.47	มากที่สุด
3	ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3)	4.65	0.48	มากที่สุด
4	ทักษะด้านการวินิจัย (X_4)	4.66	0.43	มากที่สุด
5	ทักษะด้านการเมือง (X_5)	4.68	0.41	มากที่สุด
รวม (X_{tot})		4.66	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$,
S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย
เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} =$
4.69, S.D. = 0.47) ทักษะด้านการเมือง ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.41) ทักษะด้านการวินิจัย ($\bar{X} =$
4.66, S.D. = 0.43) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48) และทักษะด้านเทคนิค
($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง
0.41 – 0.54 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic
mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) ของทักษะการบริหารของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
เป็นรายข้อ จากตัวแปรต้นที่ศึกษาจำนวน 5 ข้อ ผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียด ตามตารางที่ 5 -9

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านเทคนิค (X_1)

(n = 131)

ข้อ	ทักษะด้านเทคนิค (X_1)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีและแผนกลยุทธ์สอดคล้องตามนโยบายการศึกษาแห่งชาติ	4.69	0.64	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการบริหารเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้มีคุณภาพ	4.52	0.71	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีศักยภาพในการนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน	4.57	0.69	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องของหลักสูตรการศึกษานอกกระบบและการนำหลักสูตรไปใช้	4.67	0.61	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสามารถนำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.61	0.61	มากที่สุด
รวม		4.61	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีและแผนกลยุทธ์สอดคล้องตามนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.64) ผู้บริหารมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องของหลักสูตรการศึกษานอกกระบบและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.61) ผู้บริหารสามารถนำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.61) ผู้บริหารมีศักยภาพในการนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการ

บริหารงาน ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.69) ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการบริหารเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้มีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.61 – 0.71 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2)

(n = 131)

ข้อ	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ จัดการกับอารมณ์ที่แปรปรวน	4.73	0.59	มากที่สุด
2	ผู้บริหารใจเย็น สามารถนำอารมณ์ไปใช้ในทางที่มีประโยชน์และควบคุมตนเองได้	4.78	0.52	มากที่สุด
3	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ	4.70	0.56	มากที่สุด
4	ผู้บริหารเป็นผู้นำการอภิปราย จูงใจให้คนในองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมาย	4.60	0.69	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	4.63	0.62	มากที่สุด
รวม		4.69	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารใจเย็นสามารถนำอารมณ์ไปใช้ในทางที่มีประโยชน์และควบคุมตนเองได้ ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.52) ผู้บริหารควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ จัดการกับอารมณ์ที่แปรปรวน ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.59) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ($\bar{x} = 4.70$, S.D. =

0.56) ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.62) และ ผู้บริหารเป็นผู้นำการอภิปราย จูงใจให้คนในองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมาย (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.69) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีค่าระหว่าง 0.52 – 0.69 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) (ตรวจสอบค่าตัวเลข)

(n = 131)

ข้อ	ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษา ระดับชาติและสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม	4.61	0.56	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสามารถนำผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน	4.56	0.63	มากที่สุด
3	ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.68	0.61	มากที่สุด
4	ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.70	0.57	มากที่สุด
5	ผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา	4.68	0.60	มากที่สุด
รวม		4.65	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม (\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.57) ผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรได้

อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.60) ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.61) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาในระดับชาติและสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.56) และ ผู้บริหารสามารถนำผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.56 – 0.63 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านการวินิจฉัย (X_4)

(n = 131)

ข้อ	ทักษะด้านการวินิจฉัย (X_4)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์นโยบายและกำหนดแผนก่อนการทำงาน	4.65	0.60	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบสอดคล้องกัน	4.65	0.57	มากที่สุด
3	ผู้บริหารใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา	4.64	0.60	มากที่สุด
4	ผู้บริหารกล้าตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา	4.69	0.57	มากที่สุด
5	ผู้บริหารใช้วิธีการระดมความคิดของครูเพื่อแก้ไขปัญหาไปด้วยกันทั้งสถานศึกษา	4.69	0.58	มากที่สุด
รวม		4.66	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านการวินิจฉัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารกล้าตัดสินใจใน

การแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.57) ผู้บริหารใช้วิธีการระดมความคิดของครูเพื่อแก้ไขปัญหาไปด้วยกันทั้งสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบสอดคล้องกัน ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.57) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์นโยบายและกำหนดแผนก่อนการทำงาน ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.60) และผู้บริหารใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.57 – 0.60 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านการเมือง (X_5)

(n = 131)

ข้อ	ทักษะด้านการเมือง (X_5)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารจะต้องมีอำนาจและมีความสามารถในการรักษาอำนาจนั้นในสถานศึกษา	4.71	0.52	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีทักษะด้านการเมือง ยังรวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์และความประทับใจที่เหมาะสมกับครูในสถานศึกษา	4.72	0.54	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีทักษะสร้างความรู้สามารถและความเข้าใจบนพื้นฐานของความเชื่อ ของครูในสถานศึกษา	4.65	0.66	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีทักษะความสามารถในการช่วยลดความเครียด และแรงกดดันระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	4.70	0.58	มากที่สุด
5	ผู้บริหารให้ความสำคัญมาใช้ในการทำงาน และทำให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนาตนเอง และประสิทธิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.65	0.62	มากที่สุด
รวม		4.68	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ทักษะด้านการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.41) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารตั้งเป้าหมายหรือจุดประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงานในสถานศึกษาร่วมกับคณะครูและ/หรือคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.54) ผู้บริหารมีทักษะในการกำหนดหลักการ วิธีปฏิบัติ และแนวทางการดำเนินงานในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52) ผู้บริหารใช้การบริหารจัดการภายในองค์กรแบบการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารมีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.62) และผู้บริหารใช้วิธีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครูในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.52 – 0.66 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

การวิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง เขตภาคกลางเพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 2 การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) จากผู้ตอบแบบสอบถาม 262 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง 131 แห่ง แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่ได้กำหนดไว้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวม (Y_{tot})

(n = 131)

ด้าน	การดำเนินงาน ตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง (Y_{tot})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Y_1)	4.68	0.47	มากที่สุด
2	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2)	4.75	0.41	มากที่สุด
3	การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา (Y_3)	4.78	0.38	มากที่สุด
4	การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ (Y_4)	4.66	0.43	มากที่สุด
5	การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา (Y_5)	4.66	0.48	มากที่สุด
6	การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตาม บทบาทที่กำหนด (Y_6)	4.67	0.46	มากที่สุด
7	การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา (Y_7)	4.61	0.47	มากที่สุด
8	การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Y_8)	4.64	0.52	มากที่สุด
9	การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา (Y_9)	4.48	0.71	มาก
รวม (Y_{tot})		4.66	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง(Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.66, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน และอยู่ใน ระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาครู และ บุคลากรของสถานศึกษา (\bar{x} = 4.78, S.D. = 0.38) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา (\bar{x} = 4.75, S.D. = 0.41) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (\bar{x} = 4.68, S.D. = 0.47) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (\bar{x} = 4.67, S.D. = 0.46) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ(\bar{x} = 4.66, S.D. = 0.43) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (\bar{x} = 4.66, S.D.

= 0.48) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.46) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.52) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.47) และการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.38 – 0.71 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เพื่อตอบคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลางเป็นรายข้อจากตัวแปรตามที่ศึกษา จำนวน 9 ข้อ ผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียด ตามตารางที่ 11 – 19

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Y_1)

(n = 131)

ข้อ	การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Y_1)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.72	0.54	มากที่สุด
2	สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.66	0.58	มากที่สุด
3	สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของรัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัด	4.67	0.60	มากที่สุด
4	สถานศึกษาได้รับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	4.66	0.58	มากที่สุด
รวม		4.68	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.47$) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.54$) สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของรัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.60$) สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ สถานศึกษาได้รับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิต เท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.54 – 0.60 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2)

(n = 131)

ข้อ	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่เป็นไปตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561	4.73	0.53	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี	4.71	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา (Y₂) (ต่อ)

(n = 131)

ข้อ	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y ₂)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
3	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จัดให้มีการ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.73	0.52	มากที่สุด
4	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.76	0.53	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ประจำปี เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและ ภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.82	0.45	มากที่สุด
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายในมา เป็น ส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย	4.74	0.51	มากที่สุด
7	สถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศของ สถานศึกษา และยึดหลักการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ภาคีเครือข่ายและผู้รับบริการ	4.77	0.49	มากที่สุด
รวม		4.75	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน (\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.45) สถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา และยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่ายและผู้รับบริการ (\bar{X} = 4.77, S.D. = 0.49) สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.76, S.D. = 0.53) สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย (\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.51) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (\bar{X} = 4.73, S.D. = 0.52) สถานศึกษามีการดำเนินงานที่เป็นไปตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (\bar{X} = 4.73, S.D. = 0.53) และสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี (\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.55) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.45 – 0.55 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการพัฒนาครู และ บุคลากรของสถานศึกษา (Y_3)

(n = 131)

ข้อ	การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา (Y_3)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานภายในหรือภายนอกสังกัดสำนักงาน กศน. จนมีความรู้ ความสามารถ	4.79	0.46	มากที่สุด
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน	4.77	0.47	มากที่สุด
3	บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.77	0.44	มากที่สุด
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	4.78	0.42	มากที่สุด
รวม		4.78	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.38) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานภายในหรือภายนอกสังกัดสำนักงาน กศน. จนมีความรู้ ความสามารถ ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.46) สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.42) บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.44) และ สถานศึกษา

ส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.42 – 0.47 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ สนับสนุนการบริหารจัดการ (Y_4)

(n = 131)

ข้อ	การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ (Y_4)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการดำเนินงานในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	4.73	0.46	มากที่สุด
2	สถานศึกษาสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลครอบคลุมภารกิจ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งงานสนับสนุนอื่น ๆ	4.69	0.49	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดทำ หรือจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	4.61	0.59	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ด้วยความรู้ ความเข้าใจให้เกิดประโยชน์ เพื่อการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.61	0.64	มากที่สุด
รวม		4.66	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้

สถานศึกษามีการดำเนินงานในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) สถานศึกษานับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ครอบคลุมภารกิจ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งงานสนับสนุนอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.49) สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดทำ หรือจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.59) สถานศึกษามีการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ด้วยความรู้ ความเข้าใจให้เกิดประโยชน์ เพื่อการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.46 – 0.64 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Y_5)

(n = 131)

ข้อ	การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Y_5)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
20	สถานศึกษามีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	4.61	0.64	มากที่สุด
21	สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา	4.70	0.58	มากที่สุด
22	สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม มาประเมินผล	4.67	0.62	มากที่สุด
23	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา พร้อมนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะ	4.65	0.61	มากที่สุด
รวม		4.66	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.58) สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม มาประเมินผล ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.62) สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา พร้อมนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอนะ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.61) และสถานศึกษามีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.58 – 0.64 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y_6)

(n = 131)

ข้อ	การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y_6)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามบทบาทที่ กำหนด	4.68	0.59	มากที่สุด
2	คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย	4.72	0.52	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการพิจารณาจำนวนคณะกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานและ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจาก ตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	4.76	0.49	มากที่สุด
4	คณะกรรมการสถานศึกษาให้คำปรึกษา และพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ความ เห็นชอบหลักสูตรของสถานศึกษา	4.73	0.56	มากที่สุด
5	คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทุน ทางสังคมและทรัพยากรจากชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย	4.57	0.68	มากที่สุด

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y_6) (ต่อ)

(n = 131)

ข้อ	การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y_6)	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
6	คณะกรรมการสถานศึกษาติดตามและเสนอแนะผล การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ของสถานศึกษา	4.58	0.66	มากที่สุด	6
7	สถานศึกษาปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด	4.62	0.59	มากที่สุด	5
รวม		4.67	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 16 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.46) และเมื่อ พิจารณาจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการพิจารณาจำนวนคณะกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ ได้มาของประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ ของ คณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.49) คณะกรรมการสถานศึกษาให้คำปรึกษา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ความเห็นชอบ หลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.56) คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.52) สถานศึกษามีการส่งเสริมการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามบทบาทที่กำหนด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.59) สถานศึกษาปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.59) คณะกรรมการ สถานศึกษาติดตามและเสนอแนะผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยาศัย ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.66$) และ คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทุนทางสังคมและทรัพยากรจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.68$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.49 – 0.68 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน ภาควิชาการให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Y_7)

(n = 131)

ข้อ	การส่งเสริม สนับสนุนภาควิชาการให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Y_7)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนภาควิชาการ คือ บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.60	0.58	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีภาควิชาการที่เข้ามา ร่วมส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในด้านสื่อหรือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษา	4.60	0.62	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการพัฒนาวิชาการและบุคลากร ด้านขวัญ กำลังใจแก่ผู้จัดการศึกษาหรือผู้เรียน หรือผู้รับบริการ	4.58	0.59	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการสร้าง หรือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน	4.65	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.61	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.47$) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการสร้าง หรือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.55$) สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่าย คือ บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.58$) สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในด้านสื่อหรือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.62$) และ สถานศึกษามีการพัฒนาวิชาการและบุคลากร ด้านขวัญกำลังใจแก่ผู้จัดการศึกษาหรือผู้เรียน หรือผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.55 – 0.62 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Y₈)

(n = 131)

ข้อ	การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Y ₈)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน	4.65	0.56	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการถอดองค์ความรู้หรือการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อ การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.63	0.57	มากที่สุด
รวม		4.64	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.56) และ สถานศึกษามีการถอดองค์ความรู้หรือการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.56 – 0.57 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูล น้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการวิจัยเพื่อการบริหาร จัด การศึกษาสถานศึกษา (Y_9)

(n = 131)

ข้อ	การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา (Y_9)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการ ประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่ง เรียนรู้	4.62	0.59	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษามีการจัดทำวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป	4.43	0.83	มาก
3	สถานศึกษามีการทำวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา	4.44	0.85	มาก
4	สถานศึกษาทำการวิจัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหา หรือ ความต้องการของสถานศึกษา	4.47	0.85	มาก
5	สถานศึกษามีการเสนอผลงานวิจัยในการบริหารสถานศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา และเผยแพร่ต่อชุมชน	4.43	0.92	มาก
รวม		4.48	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 19 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินผล ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.59) สถานศึกษาทำการวิจัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหา หรือความต้องการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.85) สถานศึกษามีการทำวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา โดยการมี ส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.85) ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากร ของสถานศึกษามีการจัดทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.83)

และ สถานศึกษามีการเสนอผลงานวิจัยในการบริหารสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และ เผยแพร่ต่อชุมชน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.59 – 0.92 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 3 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 20

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

(n = 131)

การดำเนินงานตามมาตรฐาน ของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม (Y ₁)	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Y ₂)	การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา (Y ₃)	การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ (Y ₄)	การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (Y ₅)	การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด (Y ₆)	การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Y ₇)	การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Y ₈)	การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา (Y ₉)	ภาพรวม (Y _{tot})
ทักษะการบริหาร ของผู้บริหาร										
ทักษะด้านเทคนิค (X ₁)	.524**	.543**	.554**	.526**	.574**	.596**	.491**	.441**	.558**	.664**
ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล (X ₂)	.609**	.602**	.661**	.534**	.579**	.656**	.563**	.504**	.457**	.702**
ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X ₃)	.685**	.649**	.621**	.537**	.531**	.620**	.529**	.556**	.540**	.722**
ทักษะด้านการวินิจฉัย (X ₄)	.622**	.595**	.605**	.473**	.473**	.621**	.555**	.557**	.472**	.680**
ทักษะด้านการเมือง (X ₅)	.591**	.593**	.640**	.536**	.526**	.670**	.631**	.558**	.529**	.723**
ภาพรวม (X _{tot})	.708**	.698**	.720**	.612**	.632**	.740**	.645**	.609**	.601**	.817**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

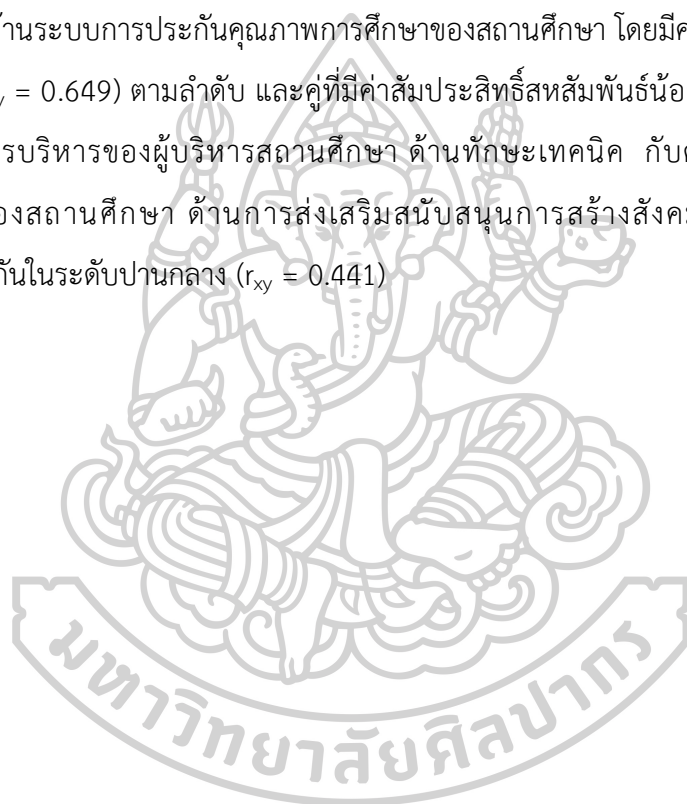
จากตารางที่ 20 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (Y_{tot}) ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.817$) ในลักษณะคล้อยตามกัน

เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($Y_1 - Y_9$) พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้อยตามกันทุกด้านในระดับปานกลาง - สูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด ($r_{xy} = 0.740$) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ($r_{xy} = 0.720$) การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม ($r_{xy} = 0.708$) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($r_{xy} = 0.698$) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($r_{xy} = 0.645$) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($r_{xy} = 0.632$) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ($r_{xy} = 0.612$) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ($r_{xy} = 0.609$) และการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ($r_{xy} = 0.601$)

เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ($X_1 - X_5$) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวม (Y_{tot}) พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะที่คล้อยตามกันในระดับปานกลาง-สูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านนโยบาย ($r_{xy} = 0.723$) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($r_{xy} = 0.722$) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($r_{xy} = 0.702$) ทักษะด้านการวิจัย ($r_{xy} = 0.680$) และทักษะด้านเทคนิค ($r_{xy} = 0.664$)

เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน ($X_1 - X_5$) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รายด้าน ($Y_1 - Y_9$) พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะที่คล้อยตามกันทุกคู่ โดยเรียงลำดับคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด 5 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะความคิดรวบยอด กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.685$) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะนโยบาย กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด

โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.670$) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.661$) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.656$) และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะความคิดรวบยอด กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.649$) ตามลำดับ และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้ายคือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะเทคนิค กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.441$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง 2) เพื่อทราบการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง จำนวน 131 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลศูนย์การศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 1 คน และข้าราชการครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 262 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหาร ตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin) และคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์จากตามแนวคิดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อทราบทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามราย

ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

ดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านนโยบาย ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ด้านระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนดด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคี เครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาตามลำดับ

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง สามารถนำมา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับปาน

กลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีทักษะการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดีเนื่องจากบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้องผ่านการคัดเลือกมาเป็นอย่างดีในด้านคุณวุฒิทางการบริหาร และเมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วยังต้องผ่านหลักสูตรการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาจึงทำให้ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์ มีความสามารถในการบริหารงานต่าง ๆ เพื่อจะนำพาศูนย์การศึกษาไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์พร ชุ่มชวย ,ธีระพงศ์ บุศราภูล ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง และด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและ รับผิดชอบเชื่อถือได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหาร ต่างกัน เห็นว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่าง เห็นว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนการบริหารงาน มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถจูงใจให้คนในองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมายเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรภรณ์ สุวรรณประทีป ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สรุปผลการศึกษา ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สรุปผลได้ดังนี้ 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านมนุษย ด้านความคิดรวบยอด และด้านเทคนิควิธีตามลำดับ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านทักษะด้านการเมืองค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสอง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีทักษะสำคัญ ความสามารถในการใช้ทักษะ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทักษะการเมืองอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การสร้างความประทับใจ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่เพื่อนร่วมงานในองค์กร และการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดนั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์เกษโรสง , มิตรภาณี พุ่มกล่อม และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อาจจะเป็นเพราะ ในภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีทักษะอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการเรียนรู้ รองลงมาคือ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการกำหนดนโยบายและการปกครอง ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ทักษะการวางแผน และการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะการบริหารจัดการ องค์กร ทักษะการประเมินผลงานและบริหารงานบุคคล ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล และทักษะการ วิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน การเปรียบเทียบ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านทักษะด้านการวินิจฉัย ค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสาม ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับชาติและสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม ผู้บริหารสามารถนำผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดนั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุณิสสา แพทย์พิพัฒน์1 , ธีรังกูร วรบำรุงกุล ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก 2) ระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r=.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านทักษะด้านความคิดรวบยอด ค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสี่ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารกล้าตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาผู้ มีการใช้วิธีการระดมความคิดของครูเพื่อแก้ไขปัญหาไปด้วยกันทั้งสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบสอดคล้องกันกับการวิเคราะห์นโยบายและกำหนดแผนก่อนการทำงาน ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดนั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ทองจำรัส ได้ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร 2) การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ด้านทักษะเทคนิค มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่อันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในทักษะด้านเทคนิค เพื่อให้เกิดคุณภาพในการบริหารงานผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทำให้เกิดความชำนาญในเรื่องของหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดนั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพล ไชยเดช และอานวย มีราคา ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 จำแนกตามเพศระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีทักษะการบริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลางมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการประกันคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยรัตนดา ดวงแก้ว, กุลชลิ จงเจริญ, ชูชาติ พ่วงสมจิต ได้ศึกษาการวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ บุคลากรทางการศึกษาของ กศน. รับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็นของมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงาน โดยมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษามากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 2 ด้านแนวการจัดการศึกษา และการดำเนินงานตามมาตรฐานชาติที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 3 ด้านแนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติยังพบปัญหาด้านบุคลากรครู อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อการสอน และงบประมาณ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ด้านระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา ตามลำดับ โดยในด้านที่มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาจาก

หน่วยงานภายในหรือภายนอกสังกัดสำนักงาน กศน. จนมีความรู้ ความสามารถ และนอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ สังฆมณี , จิราภรณ์ ผันสว่าง , พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า . การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพด้านการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองและด้านการติดตามผลการดำเนินงาน 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า บุคลากร ในสถานศึกษา ที่มีอายุตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1)ควรจัดอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 2)คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา 3)ควรจัดสรรบุคลากรให้ครบทุกสาระการเรียนรู้และวางแผนปฏิทินแผนงานตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 4)ควรจัดอบรมการสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา 5) ควรจัดทำเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงานให้ชัดเจนและต่อเนื่อง 6)ควรจัดอบรมวิธีการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนีรัตน์ปัทมาภุม , อีระ ภูติ และ ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการนิเทศติดตามและรายงานผล 2) ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล พบว่า มีแนวทางพัฒนา 3 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร คณะกรรมการ กศน.ตำบล จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน 2) ด้าน การมีส่วนร่วม จัดทำทำเนียบภาคีเครือข่ายในระดับตำบล สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ประสานงาน ขอความร่วมมือจากภาคี เครือข่าย องค์กรชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 3) ด้านการนิเทศ ติดตามและรายงานผล ควรจัดทำแผนการนิเทศ ติดตามผล ประสานงานภาคีเครือข่าย ร่วมนิเทศ ติดตามผล ประชุมวิเคราะห์ และสรุปผลการนิเทศ

นำผล การนิเทศไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบล

ส่วนการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ เขตภาคกลาง ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาศาสนศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ อันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ควรมีความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่งเรียนรู้ มีการจัดทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป และสถานศึกษาควรมีการทำวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาศาสนศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สเตลล่า (Stella) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพในการศึกษาทางไกลในกรณีการแข่งขันในเขตที่อยู่อาศัย การรวมของเทคโนโลยีในรูปแบบทางการศึกษามีช่องว่างระหว่างนักเรียนในโรงเรียนและนักเรียนนอกโรงเรียนและมีผลต่อการใช้มาตรฐานในการกระจายการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนทางไกลเป็นหน่วยย่อยของการกระจายการเรียนรู้ โดยเน้นที่นักเรียนอาจจะแบ่งเป็นช่วงเวลา ระยะทางของนักเรียนและผู้สอน รูปแบบใหม่และความหมายที่ได้มาเป็นการรวมกันของการเรียนรู้แบบดั้งเดิมและผลกระทบจากโลกแห่งการแข่งขัน เป็นเหตุให้มีความกังวลในรัฐบาลและหน่วยงานประกันคุณภาพทั่วโลกแห่งการแข่งขัน เป็นเหตุให้มีความกังวลในรัฐบาลและหน่วยงานประกันคุณภาพทั่วโลกเกี่ยวกับระบบความมั่นคงของชาติ การทำตามกฎหมายของผู้ให้บริการ การป้องกันจากผู้ให้บริการปลอมคุณภาพที่ให้บริการและอื่น ๆ องค์กรประกอบโดยทั่วไป คือ ความกังวลในคุณภาพหลายหน่วยงานประกันคุณภาพต้องตอบสนองถึงสิ่งที่จำเป็นและพิจารณาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทางไกล หลายความคิดที่คิดว่าการประกันคุณภาพการศึกษาทางไกลเหมือนกับการใช้การศึกษาแบบดั้งเดิม หลายข้อโต้แย้งที่ว่า การทำสอบสมมุติฐานการศึกษาทางไกลและกลไกการประกันคุณภาพในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับคุณภาพของการศึกษาทางไกล

3. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ซึ่งเป็นไม่ไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลางมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง เป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะการบริหารสถานศึกษา มีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานมีการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาโดยมอบหมายผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม มาประเมินผลสถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา พร้อมนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะ นำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทั้งนี้ผู้บริหารใช้การบริหารจัดการภายในองค์กรแบบการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของฐะปะนีย์ สระทองพรม ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านการศึกษาและการสอนตามลำดับ และทักษะการบริหารของผู้บริหารด้านการศึกษาและการสอน และด้านความรู้ ความคิดส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับวรวิมล หวังสุข ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เท่ากันสองลำดับแรก คือ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา ทักษะด้านความรู้ ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านมโนภาพ ตามลำดับ 2) มาตรฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณภาพของการพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ ด้านการจัดระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารองค์กร ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านคุณภาพการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัย ตามลำดับ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัย อำเภอ จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะที่คล้ายตามกันทุกคู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะความคิดรวบยอด กับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาระดับชาติและสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม สามารถนำผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน สามารถกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา เน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของรัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาได้รับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของฮายซุง (Hysong) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของทักษะทางด้านเทคนิคในความเข้าใจของการบริหารแบบมุ่งผลงาน พบว่า ทักษะทางด้านเทคนิคที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความสามารถคาดการณ์ได้ว่าสำหรับผู้บริหารชั้นต้น ผู้ได้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับการบริหารที่มุ่งผลงานมากกว่าเรื่องของทักษะการบริหารซึ่งเมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางด้านเทคนิคและทั้งในส่วนของการประเมินจากผู้ได้บังคับบัญชาและความพึงพอใจในงานแล้ว พบว่า ความเชี่ยวชาญในงานเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ เป็นความน่าเชื่อถือและเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดในการเลือกผู้บริหารชั้นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของอเดเกไมล์ (Adegbemile) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารที่จำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนในประเทศไนจีเรียให้มีประสิทธิภาพ โดยในการศึกษาคั้งนี้เป็นการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนการสอน ทักษะด้านการจัดการบุคลากร และทักษะด้านการจัดการงบประมาณ ผล

การศึกษาพบว่า ทักษะทั้ง 3 ด้าน มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการใช้พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยในทักษะด้านการเรียนการสอนนั้นประกอบด้วย การทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เพื่อจะได้มีจุดประสงค์ในการทำงานร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ในการสร้างแผนการสอน มีกิจกรรมสำหรับการเรียนการสอน มีการประเมินแผนการเรียนการสอน และประเมินครู เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ๆ สำหรับทักษะการพัฒนาบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยลักษณะความเป็นผู้นำที่กระตุ้นความสนใจของบุคลากร มีความสนใจในการให้ความช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านทักษะเทคนิค และการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่น จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการบริหาร เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้มีคุณภาพในการบริหารงานผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทำให้เกิดความชำนาญในเรื่องของหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอธยาศัย มีความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่งเรียนรู้ มีการจัดทำวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป และสถานศึกษาควรมีการทำวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการกำหนดนโยบายระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาความทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สามารถทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่อื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่อื่นๆ
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติพงษ์ วิเวกานนท์และคณะ. **การจัดการกระบวนการ:หนทางสร้างคุณภาพการเพิ่มผลผลิตและศักยภาพเพื่อการแข่งขัน**, พิมพ์ครั้งที่ 2, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2557.

จักรกฤษณ์ เกษไชยสง , มิตรภาณี พุ่มกล่อม และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 ,” วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย 6,1 (มกราคม – เมษายน 2565): 1-2.

จันทร์ธานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี : บุ๊คพอยท์, 2557), 16-17.

ฐะปะนีย์ สระทองพรม, "ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1"(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 169-170.

ณัฐพล ไชยเดช และอำนวยการ มีราคา, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศรีบุญเรือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1” **วารสารการบริหารและพัฒนา วิทยาลัยพิชญบัณฑิต** ปี 3,1-2 (มกราคม – ธันวาคม 2563):1.

ทิตินา เขมมณี และคนอื่น ๆ, **การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**, เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.slideshare.net/fiber55/ss-5620437>

พยอม วงศ์สารศรี, องค์การและการจัดการ, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2555), 64.

รัตนา ดวงแก้ว. กุลชลี จงเจริญ,ชูชาติ พ่วงสมจิต, “การวิจัยติดตามผลการดำเนินงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ” Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ ศิลปะ 10,1 (มกราคม –เมษายน 2560): 90.

วิโรจน์ สารรัตน์, การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. (กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์, 2556).

วันชัย มีชาติ, **การบริหารองค์การ**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 172.

- วัชรารณณ์ สุวรรณประทีป, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ,” **วารสาร NMCCON 2020 The 7th National Conference Nakhonratchasima College 7,1** (วันเสาร์ ที่ 23 กรกฎาคม 2563): 120.
- วรวิมล หวังสุข, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา ,” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 10,2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2562):** 540.
- ศิริพร ขอพรกลาง, **ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000** (กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ตซินดิเคท ,2554,11
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสังขละบุรี สำนักงาน กศน. จังหวัดกาญจนบุรี,แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report)** ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560,.
- สุนิสา แพทย์พิพัฒน์1 , อีริงกูร วรบำรุงกุล, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี,” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 39,4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2563):** 120.
- สุนิรัตน์ปัดถาทุม , อีระ ภูติ และ ศักดิ์สิทธิ์ฤทธิธินัน, “การศึกษาการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดมุกดาหาร ,” **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม Nakhon Phanom University Journal 4,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2557):** 60.
- สุภาภรณ์ สังขมณี , จิราภรณ์ พันสว่าง , พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ,” **วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ 6,2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2565):** 492-493.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, **ภาวะผู้นำแบบบริการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย** (กรุงเทพฯ :อภิชาติ การพิมพ์, 2557), 62-64.
- สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ. **แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก.**

ในรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, กรุงเทพฯ, 2561.,2-8

สำนักงาน กศน.,แผนพัฒนาการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ

สำนักงาน กศน. (พ.ศ. 2560-2579), 1-7.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), 10-12.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มนโยบายและแผน,แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษา

พื้นที่ชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2563 ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร . (พ.ศ. 2563), 19-23.

สำนักงาน กศน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัธยาศัยอำเภอ/เขต. (กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน.), 2561

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, แนวทางการประเมิน

คุณภาพการศึกษิตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2562 (กรุงเทพ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ,2562),44.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (กรุงเทพฯ: บริษัทพริก

หวานกราฟฟิค จำกัด, 2560),1.

สำนักงาน กศน.สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, นโยบายและจุดเน้นการ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษิตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562,1.

สำนักงาน กศน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขต. , กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน., 2561.

อดุลย์พร ชุ่มช่วย, ชีระพงศ์ บุศรากุล, “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร

สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง,” วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มมร” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย 7,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562):

175.

ภาษาอังกฤษ

- Afshari Mostafa, Honari Habib, Qafouri Farzad and Jabari Nahid, “**Prioritizing Managerial Skills Based on kat's Theory in Physical Education Offices of Universities in Iran**” (World applied Sciences Journal, 2012), 388-394.
- Ben M. Harris, **Supervisory Behavior in Education** (Englewood Cliff.Prentice - Hall, 1963), 15-16.
- Sayed Reza Sayed Javadin and others, “**Studying the Relationship Between Managerial Skills and Efficiency of Bank Branches,**” World Applied Science journal 11,2(2010) 170-177
- Oluwadare Adegbemile,“**Principals' Competency Needs for Effective Schools' Administration in Nigeria,**” Journal of Education and Practice 2, 4 (2011):17-18.
- Mark A. Hommes and Henk T. Van der Molen, “**Effects of a Selfinstruction Communication Skills Training on Skills, Self-efficacy, Motivation, and Transfer,**”European Journal of Open, Distant and E-Learning (2012): 4.
- Krejcie Robert V. and Morgan Daryle W., "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Education and Psychological Measurement November 1970 (1970).
- Fred C. Lunenburg and Allan V. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 5th ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2008). 31-33.
- Robert L. Katz, "**Skills of an Effective Administrator,**" Harvard Business Review 33, 1 (January - February 1995): 33-42.
- Thelbert L. Drake and William H. Roe, **The principalship**, 3rd ed. (New York:Macmillan; London: Collier Macmillan, 1986), 29-30.
- Harold Koontz and Heinz Wehrich, **Essentials of Management**, 5th ed.
- Andrew J. Dubrin, **ESSENTIALS OF MANAGEMENT** (Mason: South-Western Cengage Learning, 2012), 19-20.
- Francis, L. J., “**Happiness is a thing called stable extraversion : A further examination of the relationship between the Oxford Happiness Inventory and Eysenck's dimensional model of personality and Individual Differences**” Current Psychology 26 (1999), 5 -11.
- Mill, J.S., **Utilitarianism**, (New York: The Library of Liberal Arts, 1995), 7.
- Sylvia J. Hysong, **The Role of Technical Skill in Perceptions of Managerial**

Performance. Accessed February 21, 2021, Abstract from <http://WwW.Emeraldinsight.Com/Journals.Htm?ssn=02621711&Volume=27&Issue=3&Articleid=1713837&Show=Abstract>.

William A. Gentry and others, *Managerial Skills: What Has Changed since the Late 1989s*. Accessed February 21, 2021. Abstract from <http://WwW.Emeraldinsight.Com/Journals.Htm?ssn=01437739&Volume=29&Issue=2&Articleid=1713833&Show=Abstract>.

Scott Tonidandel, Phillip W. Braddy and John W. Fleenor, "**Relative importance of managerial skills for predicting effectiveness,**" accessed January 28, 2021, available from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0268-3946&volume=27&issue=6&articleid=17047850&show=abstract>

Mill, J.S., **Utilitarianism**, (New York: The Library of Liberal Arts, 1995), 7.

F. Heylighen, **Happiness**, Accessed 9 January 2021, Available from <https://nicepage.com/h/18701/happiness-html-website-builder>

Peter, Warr, "The measurement of well-being and other aspects of mental health." **Journal of Occupation Psychology** 63 (1990):193-210.

Diener, Charles L. **Similarities and Difference Between Over-Achieving and Under-Achieving Student**. *The Personal and Guidance Journal*. 38(63) : 396-400. 1970, September.

Joseph M. Juran and Frank M. Gryna, **Quality planning and analysis**, 2nd ed. New York McGraw-Hill, 1980), 1.

Joseph M. Juran and Frank M. Gryna, **Quality planning and analysis**, 3rd ed. (New York: McGraw-Hill, 1993), 6-7.

Steven A. Melnyk and David R. Denzler, **Operations Management : A Value Driven Approach** (MASS: Irwin McGraw-Hill, 1996), 172-173.

Philip B. Crosby, **Quality is Free: The Art of Making Quality Certain** (New American Library, 1979),

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
และค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร. 206101

ที่ อว 8612.2/730

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล

ด้วย นายโกวิท เมืองโคตร รหัสนักศึกษา 61252305 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์
จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ดร.จันทิมา รุ่งเรือง

ตำแหน่ง	หัวหน้างานบริหารวิชาการโรงเรียนกองทัพบกอู่ปลั่งมภ์ บูรณวิทยา
วุฒิการศึกษา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. นายธิตินันท์ ระลอกแก้ว

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดเชี่ยวชาญ วิทยาฐานะผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดเชี่ยวชาญ
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีการศึกษา
3. นางสาวณัฐภััสสร แดงมณี

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาพิษณุโลก วิทยาฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาพิษณุโลก
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและ ประถมศึกษา)
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร.พิณพนธ์ คงวิจิตต์

ตำแหน่ง	อาจารย์สาขาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วุฒิการศึกษา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร

	ปัญหาไปด้วยกันทั้งสถานศึกษา							
ทักษะด้านการเมือง								
21	ผู้บริหารจะต้องมีอำนาจและมีความสามารถในการรักษาอำนาจนั้นในสถานศึกษา	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
22	ผู้บริหารมีทักษะด้านการเมือง ยังรวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์และความประทับใจที่เหมาะสมกับครูในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารมีทักษะสร้างความรู้สามารถและความเข้าใจบนพื้นฐานของความเชื่อ ของครูในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
24	ผู้บริหารมีทักษะความสามารถในการช่วยลดความเครียด และแรงกดดันระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
25	ผู้บริหารให้ความสำคัญมาใช้ในการทำงาน และทำให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนาตนเอง และประสิทธิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

7	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
10	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11	สถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา และยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่ายและผู้รับบริการ	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา								
12	สถานศึกษามีการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานภายในหรือภายนอกสังกัดสำนักงาน กศน. จนมีความรู้ความสามารถ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
14	บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ								
16	สถานศึกษามีการดำเนินงานในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

	มาใช้ในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน							
17	สถานศึกษานับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ครอบคลุมภารกิจ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งงานสนับสนุนอื่น ๆ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดทำ หรือจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ด้วยความรู้ ความเข้าใจให้เกิดประโยชน์ เพื่อการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา								
20	สถานศึกษามีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม มาประเมินผล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา พร้อมนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด								
24	สถานศึกษามีการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามบทบาทที่กำหนด	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
25	คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

	และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย							
26	สถานศึกษามีการพิจารณาจำนวนคณะกรรมการคุณสมบัตินักเรียน หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
27	คณะกรรมการสถานศึกษาให้คำปรึกษา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ความเห็นชอบหลักสูตรของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
28	คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทุนทางสังคมและทรัพยากรจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
29	คณะกรรมการสถานศึกษาติดตามและเสนอแนะผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
30	สถานศึกษาปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา								
31	สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่าย คือ บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่ได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

32	สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาออก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีภาคีเครือข่ายที่ เข้ามาร่วมส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในด้านสื่อ หรือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษา	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการพัฒนาวิชาการและบุคลากร ด้าน ขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่จัดการศึกษาหรือผู้เรียน หรือ ผู้รับบริการ	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการสร้าง หรือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลายเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพ ชีวิตให้แก่ประชาชน	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้								
35	สถานศึกษามีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ใน ชุมชน	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีการถอดองค์ความรู้หรือการนำองค์ ความรู้ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนา แหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา								
37	สถานศึกษามีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนา โครงการ กิจกรรม หรือแหล่งเรียนรู้	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
38	ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษามี การจัดทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของ สถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการ บริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
39	สถานศึกษามีการทำวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรใน สถานศึกษา	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
40	สถานศึกษาทำการวิจัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

	ปัญหา หรือความต้องการของสถานศึกษา							
41	สถานศึกษามีการเสนอผลงานวิจัยในการบริหาร สถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และ เผยแพร่ต่อชุมชน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือและ
การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ

ที่ อว 8612.2/ 12.4

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

2 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลาขวัญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นายโกวิท เมืองโคตร รหัสนักศึกษา 61252305 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติกรแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือ Try out

1. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลาขวัญ
2. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านคา
3. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออุ้มผาง
4. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางสะพานน้อย
5. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออัมพวา
6. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านแพ้ว
7. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเนินขาม
8. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองม่วง
9. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองโดน
10. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออินทร์บุรี
11. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสสามโก้
12. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอไทรน้อย
13. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองเสือ
14. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพุทธมณฑล
15. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางเสาธง

ค่าความเชื่อมั่นตัวแปร X

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.987	25

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
X1.1	4.40	.855	30
X1.2	4.03	.890	30
X1.3	4.50	.900	30
X1.4	4.47	.860	30
X1.5	4.40	.855	30
X2.1	4.53	.819	30
X2.2	4.73	.785	30
X2.3	4.73	.785	30
X2.4	4.70	.794	30
X2.5	4.73	.785	30
X3.1	4.50	.820	30
X3.2	4.30	.794	30
X3.3	4.43	.817	30
X3.4	4.50	.820	30
X3.5	4.60	.814	30
X4.1	4.57	.817	30
X4.2	4.47	.819	30
X4.3	4.50	.820	30
X4.4	4.47	.819	30

X4.5	4.43	.817	30
X5.1	4.60	.814	30
X5.2	4.70	.651	30
X5.3	4.53	.819	30
X5.4	4.67	.802	30
X5.5	4.57	.817	30

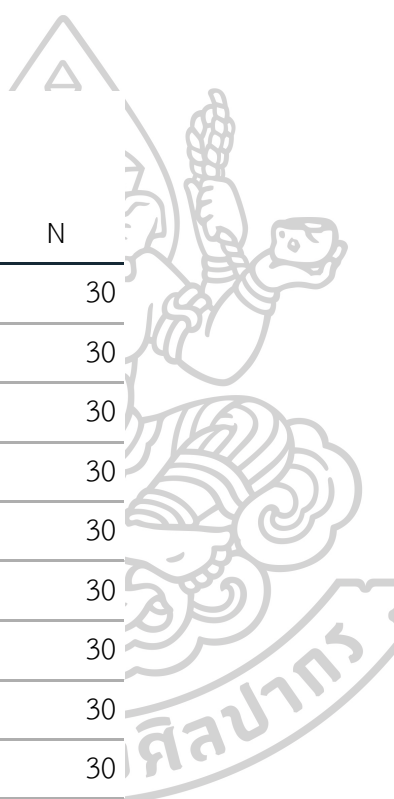
ค่าความเชื่อมั่นตัวแปร Y

Reliability Statistics

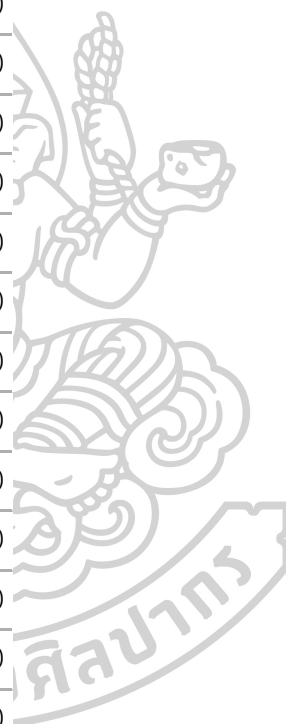
Cronbach's Alpha	N of Items
.993	41

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
Y1.1	4.67	.802	30
Y1.2	4.67	.802	30
Y1.3	4.63	.809	30
Y1.4	4.73	.640	30
Y2.1	4.70	.794	30
Y2.2	4.70	.794	30
Y2.3	4.67	.802	30
Y2.4	4.70	.794	30
Y2.5	4.70	.794	30
Y2.6	4.60	.814	30
Y2.7	4.67	.802	30
Y3.1	4.77	.774	30
Y3.2	4.77	.774	30
Y3.3	4.70	.651	30
Y3.4	4.73	.785	30
Y4.1	4.63	.809	30
Y4.2	4.60	.814	30
Y4.3	4.43	.817	30

Y4.4	4.37	.809	30
Y5.1	4.63	.809	30
Y5.2	4.57	.817	30
Y5.3	4.60	.814	30
Y5.4	4.57	.817	30
Y6.1	4.60	.814	30
Y6.2	4.60	.675	30
Y6.3	4.67	.802	30
Y6.4	4.60	.675	30
Y6.5	4.40	.724	30
Y6.6	4.43	.679	30
Y6.7	4.40	.814	30
Y7.1	4.60	.675	30
Y7.2	4.40	.814	30
Y7.3	4.57	.817	30
Y7.4	4.47	.819	30
Y8.1	4.67	.802	30
Y8.2	4.57	.817	30
Y9.1	4.47	.819	30
Y9.2	4.27	.868	30
Y9.3	4.30	.877	30
Y9.4	4.23	.898	30
Y9.5	4.20	.887	30

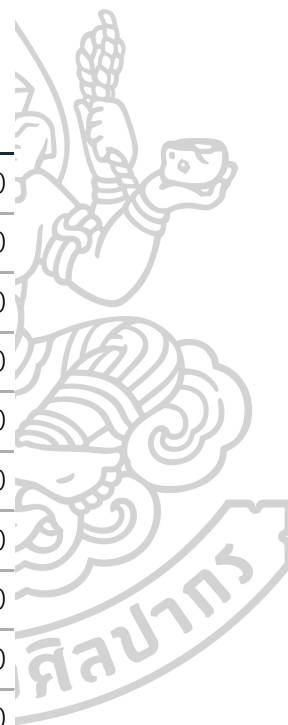
ค่าความเชื่อมั่น XY

Reliability Statistics

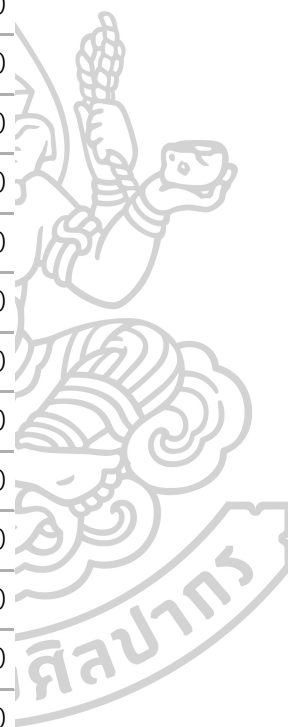
Cronbach's Alpha	N of Items
.995	66

Item Statistics

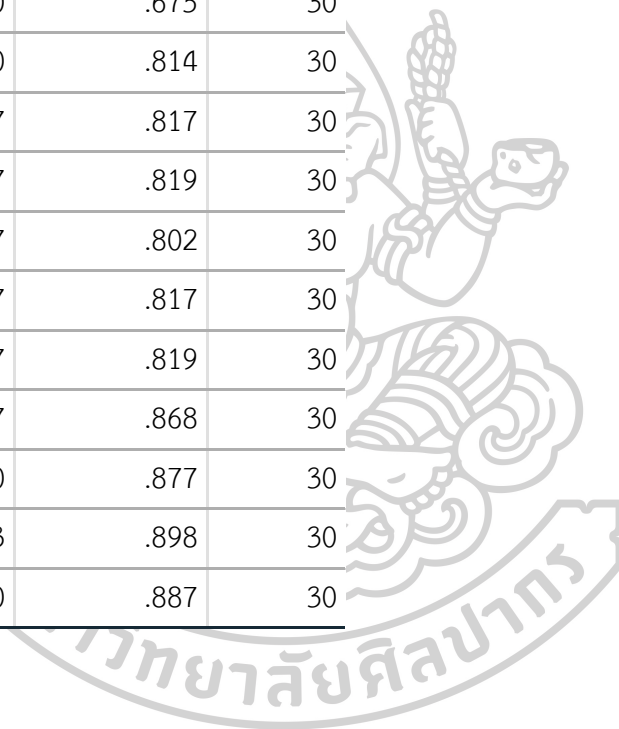
	Mean	Std. Deviation	N
X1.1	4.40	.855	30
X1.2	4.03	.890	30
X1.3	4.50	.900	30
X1.4	4.47	.860	30
X1.5	4.40	.855	30
X2.1	4.53	.819	30
X2.2	4.73	.785	30
X2.3	4.73	.785	30
X2.4	4.70	.794	30
X2.5	4.73	.785	30
X3.1	4.50	.820	30
X3.2	4.30	.794	30
X3.3	4.43	.817	30
X3.4	4.50	.820	30
X3.5	4.60	.814	30
X4.1	4.57	.817	30
X4.2	4.47	.819	30
X4.3	4.50	.820	30

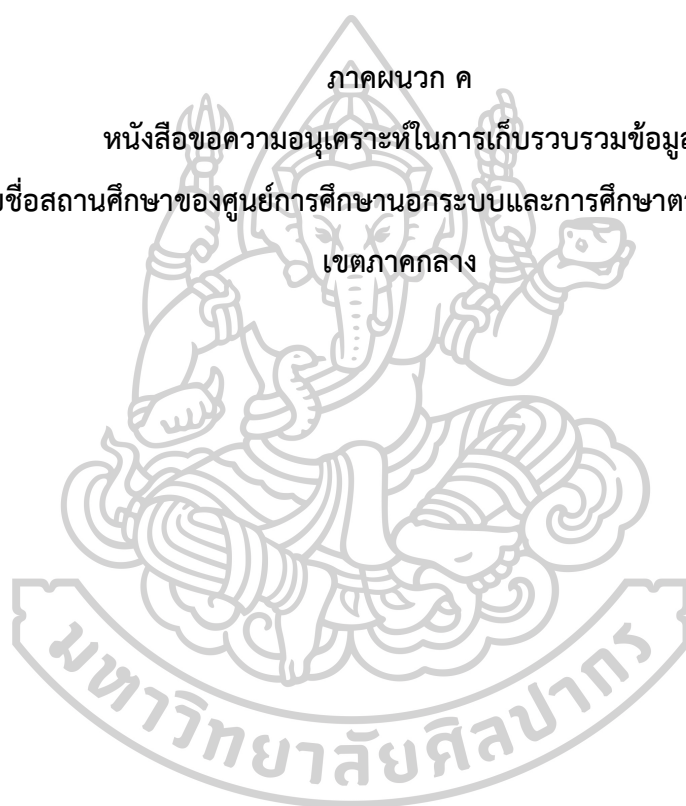
X4.4	4.47	.819	30
X4.5	4.43	.817	30
X5.1	4.60	.814	30
X5.2	4.70	.651	30
X5.3	4.53	.819	30
X5.4	4.67	.802	30
X5.5	4.57	.817	30
Y1.1	4.67	.802	30
Y1.2	4.67	.802	30
Y1.3	4.63	.809	30
Y1.4	4.73	.640	30
Y2.1	4.70	.794	30
Y2.2	4.70	.794	30
Y2.3	4.67	.802	30
Y2.4	4.70	.794	30
Y2.5	4.70	.794	30
Y2.6	4.60	.814	30
Y2.7	4.67	.802	30
Y3.1	4.77	.774	30
Y3.2	4.77	.774	30
Y3.3	4.70	.651	30
Y3.4	4.73	.785	30
Y4.1	4.63	.809	30
Y4.2	4.60	.814	30
Y4.3	4.43	.817	30
Y4.4	4.37	.809	30
Y5.1	4.63	.809	30
Y5.2	4.57	.817	30
Y5.3	4.60	.814	30

Y5.4	4.57	.817	30
Y6.1	4.60	.814	30
Y6.2	4.60	.675	30
Y6.3	4.67	.802	30
Y6.4	4.60	.675	30
Y6.5	4.40	.724	30
Y6.6	4.43	.679	30
Y6.7	4.40	.814	30
Y7.1	4.60	.675	30
Y7.2	4.40	.814	30
Y7.3	4.57	.817	30
Y7.4	4.47	.819	30
Y8.1	4.67	.802	30
Y8.2	4.57	.817	30
Y9.1	4.47	.819	30
Y9.2	4.27	.868	30
Y9.3	4.30	.877	30
Y9.4	4.23	.898	30
Y9.5	4.20	.887	30

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และรายชื่อสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
เขตภาคกลาง

ที่ อว 8606(นฐ)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ด้วย นายโกวิท เมืองโคตร รหัสประจำตัว 61252305 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง " ทักษะ
การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง "

มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน และข้าราชการครูในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอ จำนวน 1 คน เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อริกมาส มากจู)

ผู้รักษาการแทนรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.088-2292013

รายชื่อศูนย์การศึกษาที่เก็บข้อมูล

จังหวัดกาญจนบุรี มี จำนวน 13 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองกาญจนบุรี
2. กศน.อำเภอพนมทวน
3. กศน.อำเภอห้วยกระเจา
4. กศน.อำเภอทองผาภูมิ
5. กศน.อำเภอสังขละบุรี
6. กศน.อำเภอด่านมะขามเตี้ย
7. กศน.อำเภอด่านมะขาม
8. กศน.อำเภอท่ามะกา
9. กศน.อำเภอหนองปรือ
10. กศน.อำเภอบ่อพลอย
11. กศน.อำเภอไทรโยค
12. กศน.อำเภอศรีสวัสดิ์
13. กศน.อำเภอเลาขวัญ

จังหวัดราชบุรี มี จำนวน 10 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองราชบุรี
2. กศน.อำเภอจอมบึง
3. กศน.อำเภอสวนผึ้ง
4. กศน.อำเภอดำเนินสะดวก
5. กศน.อำเภอบ้านโป่ง
6. กศน.อำเภอบางแพะ
7. กศน.อำเภอโพธาราม
8. กศน.อำเภอปากท่อ
9. กศน.อำเภอวัดเพลง
10. กศน.อำเภอบ้านคา

จังหวัดสุพรรณบุรี มี จำนวน 10 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
2. กศน.อำเภอเดิมบางนางบวช
3. กศน.อำเภอด่านช้าง
4. กศน.อำเภอหนองหญ้าไซ
5. กศน.อำเภอบางปลาม้า
6. กศน.อำเภอดอนเจดีย์
7. กศน.อำเภอศรีประจันต์
8. กศน.อำเภอสองพี่น้อง
9. กศน.อำเภอสามชุก
10. กศน.อำเภออู่ทอง

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอหัวหิน
2. กศน.อำเภอปราณบุรี
3. กศน.อำเภอสามร้อยยอด
4. กศน.อำเภอกุยบุรี
5. กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
6. กศน.อำเภอทับสะแก
7. กศน.อำเภอบางสะพาน
8. กศน.อำเภอบางสะพานน้อย

จังหวัดเพชรบุรี มี จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองเพชรบุรี
2. กศน.อำเภอบ้านแหลม
3. กศน.อำเภอชะอำ
4. กศน.อำเภอท่ายาง
5. กศน.อำเภอเขาย้อย
6. กศน.อำเภอบ้านลาด

7. กศน.อำเภอหนองหญ้าปล้อง

8. กศน.อำเภอแก่งกระจาน

จังหวัดสมุทรสงคราม มี จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

2. กศน.อำเภอบางคนที

3. กศน.อำเภออัมพวา

จังหวัดสมุทรสาคร มี จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองสมุทรสาคร

2. กศน.อำเภอกระทุ่มแบน

3. กศน.อำเภอบ้านแพ้ว

จังหวัดชัยนาท มี จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองชัยนาท

2. กศน.อำเภอมโนรมย์

3. กศน.อำเภอวัดสิงห์

4. กศน.อำเภอสรรพยา

5. กศน.อำเภอสรรคบุรี

6. กศน.อำเภอหันคา

7. กศน.อำเภอหนองมะโมง

8. กศน.อำเภอเนินขาม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี จำนวน 16 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอพระนครศรีอยุธยา

2. กศน.อำเภอท่าเรือ

3. กศน.อำเภอนครหลวง

4. กศน.อำเภอบางไทร

5. กศน.อำเภอบางบาล

6. กศน.อำเภอบางปะอิน

7. กศน.อำเภอบางปะหัน
8. กศน.อำเภอผักไห่
9. กศน.อำเภอภาชี
10. กศน.อำเภอลาดบัวหลวง
11. กศน.อำเภอวังน้อย
12. กศน.อำเภอเสนา
13. กศน.อำเภอบางซ้าย
14. กศน.อำเภออุทัย
15. กศน.อำเภอมหาราช
16. กศน.อำเภอบ้านแพรก

จังหวัดลพบุรี มี จำนวน 11 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองลพบุรี
2. กศน.อำเภอพัฒนานิคม
3. กศน.อำเภอโคกสำโรง
4. กศน.อำเภอชัยบาดาล
5. กศน.อำเภอท่าม่วง
6. กศน.อำเภอบ้านหมี่
7. กศน.อำเภอท่าหลวง
8. กศน.อำเภอสระโบสถ์
9. กศน.อำเภอโคกเจริญ
10. กศน.อำเภอลำสนธิ
11. กศน.อำเภอหนองม่วง

จังหวัดสระบุรี มี จำนวน 13 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองสระบุรี
2. กศน.อำเภอแก่งคอย
3. กศน.อำเภอดอนพุด
4. กศน.อำเภอบ้านหมอ

5. กศน.อำเภอพระพุทธบาท
6. กศน.อำเภอมวกเหล็ก
7. กศน.อำเภอเฉลิมพระเกียรติ (จังหวัดสระบุรี)
8. กศน.อำเภอวังม่วง
9. กศน.อำเภอวิหารแดง
10. กศน.อำเภอเสาไห้
11. กศน.อำเภอหนองแค
12. กศน.อำเภอหนองแซง
13. กศน.อำเภอหนองโดน

จังหวัดสิงห์บุรี มี จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองสิงห์บุรี
2. กศน.อำเภอบางระจัน
3. กศน.อำเภอค่ายบางระจัน
4. กศน.อำเภอพรหมบุรี
5. กศน.อำเภอท่าช้าง
6. กศน.อำเภออินทร์บุรี

จังหวัดอ่างทอง มี จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองอ่างทอง
2. กศน.อำเภอไชโย
3. กศน.อำเภอป่าโมก
4. กศน.อำเภอโพธิ์ทอง
5. กศน.อำเภอแสวงหา
6. กศน.อำเภอวิเศษชัยชาญ
7. กศน.อำเภอสสามโก้

จังหวัดนนทบุรี มี จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองนนทบุรี
2. กศน.อำเภอบางบัวทอง

3. กศน.อำเภอบางกรวย
4. กศน.อำเภอปากเกร็ด
5. กศน.อำเภอบางใหญ่
6. กศน.อำเภอไทรน้อย

จังหวัดปทุมธานี มี จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองปทุมธานี
2. กศน.อำเภอคลองหลวง
3. กศน.อำเภอธัญบุรี
4. กศน.อำเภอลาดหลุมแก้ว
5. กศน.อำเภอลำลูกกา
6. กศน.อำเภอสามโคก
7. กศน.อำเภอหนองเสือ

จังหวัดนครปฐม มี จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองนครปฐม
2. กศน.อำเภอกำแพงแสน
3. กศน.อำเภอนครชัยศรี
4. กศน.อำเภอดอนตูม
5. กศน.อำเภอบางเลน
6. กศน.อำเภอสามพราน
7. กศน.อำเภอพุทธมณฑล

จังหวัดสมุทรปราการ มี จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

1. กศน.อำเภอเมืองสมุทรปราการ
2. กศน.อำเภอบางบ่อ
3. กศน.อำเภอบางพลี
4. กศน.อำเภอพระประแดง
5. กศน.อำเภอพระสมุทรเจดีย์
6. กศน.อำเภอบางเสาธง

เขตกรุงเทพมหานคร มี จำนวน 6 เขต 50 แห่ง ดังนี้

1. กลุ่มศูนย์ กศน. โชนกรุงเทพกลาง ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัธยาศัยเขต จำนวน 9 แห่ง คือ

- 1.1 กศน.เขตดินแดง
- 1.2 กศน.เขตดุสิต
- 1.3 กศน.เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 1.4 กศน.เขตพญาไท
- 1.5 กศน.เขตพระนคร
- 1.6 กศน.เขตราชเทวี
- 1.7 กศน.เขตวังทองหลาง
- 1.8 กศน.เขตสัมพันธวงศ์
- 1.9 กศน.เขตห้วยขวาง

2. กลุ่มศูนย์ กศน. โชนกรุงเทพเหนือ ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัธยาศัยเขต จำนวน 7 แห่ง คือ

- 2.1 กศน.เขตจตุจักร
- 2.2 กศน.เขตดอนเมือง
- 2.3 กศน.เขตบางเขน
- 2.4 กศน.เขตบางซื่อ
- 2.5 กศน.เขตลาดพร้าว
- 2.6 กศน.เขตสายไหม
- 2.7 กศน.เขตหลักสี่

3. กลุ่มศูนย์ กศน. โชนกรุงเทพตะวันออก ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต จำนวน 9 แห่ง คือ

- 3.1 กศน.เขตคลองสามวา
- 3.2 กศน.เขตคันนายาว
- 3.3 กศน.เขตบางกะปิ
- 3.4 กศน.เขตบึงกุ่ม
- 3.5 กศน.เขตประเวศ

- 3.6 กศน.เขตมีนบุรี
- 3.7 กศน.เขตลาดกระบัง
- 3.8 กศน.เขตสะพานสูง
- 3.9 กศน.เขตหนองจอก

4. กลุ่มศูนย์ กศน. โซนกรุงเทพใต้ ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต จำนวน 10 แห่ง คือ

- 4.1 กศน.เขตคลองเตย
- 4.2 กศน.เขตบางคอแหลม
- 4.3 กศน.เขตบางนา
- 4.4 กศน.เขตบางรัก
- 4.5 กศน.เขตปทุมวัน
- 4.6 กศน.เขตพระโขนง
- 4.7 กศน.เขตยานนาวา
- 4.8 กศน.เขตวัฒนา
- 4.9 กศน.เขตสวนหลวง
- 4.10 กศน.เขตสาทร

5. กลุ่มศูนย์ กศน. โซนกรุงธนเหนือ ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต จำนวน 8 แห่ง คือ

- 5.1 กศน.เขตคลองสาน
- 5.2 กศน.เขตจอมทอง
- 5.3 กศน.เขตตลิ่งชัน
- 5.4 กศน.เขตทวีวัฒนา
- 5.5 กศน.เขตธนบุรี
- 5.6 กศน.เขตบางกอกน้อย
- 5.7 กศน.เขตบางกอกใหญ่
- 5.8 กศน.เขตบางพลัด

6. กลุ่มศูนย์ กศน. โซนกรุงธนใต้ ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต จำนวน 7 แห่ง คือ

- 6.1 กศน.เขตทุ่งครุ

6.2 กศน.เขตบางขุนเทียน

6.3 กศน.เขตบางแค

6.4 กศน.เขตบางบอน

6.5 กศน.เขตภาษีเจริญ

6.6 กศน.เขตราษฎร์บูรณะ

6.7 กศน.เขตหนองแขม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย
สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ศูนย์ละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1 คน และ 2) ข้าราชการครู จำนวน 1 คน
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคำตอบที่ได้ในครั้งนี้จะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อท่านและสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด และหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายโกวิท เมืองโคตร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

ตอนที่ 1 : สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	
1. เพศ	☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ (เศษปีที่เกิน 6 เดือน เพิ่มอีก 1 ปี)	☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 - 60 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
4. ตำแหน่งหน้าที่หลักในศูนย์การศึกษา	☐ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ☐ ข้าราชการครู ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน	☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ 21 - 25 ปี ☐ 26 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 : สอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบ
เดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

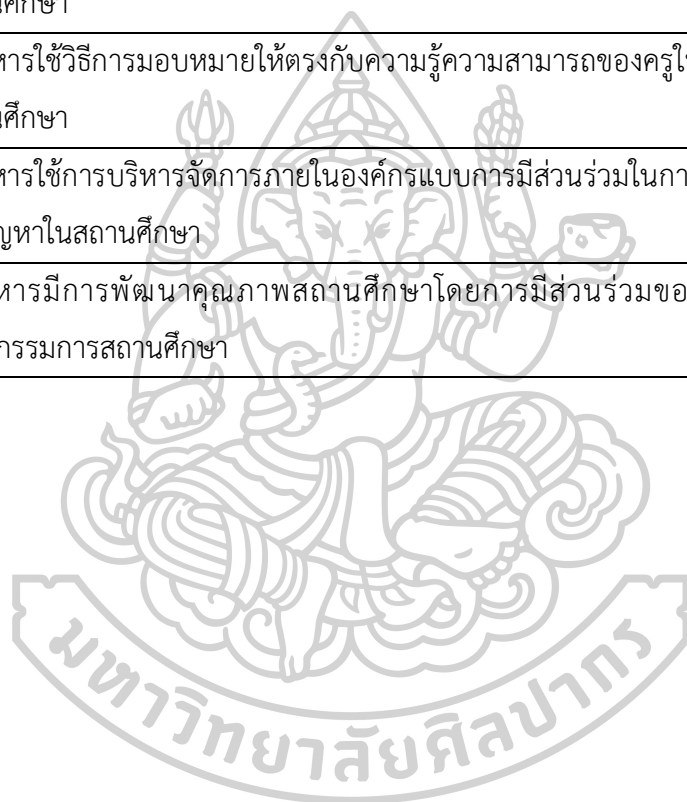
ระดับ 4 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ทักษะด้านเทคนิค						
1	ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและ แผนกลยุทธ์สอดคล้องตามนโยบายการศึกษาแห่งชาติ					
2	ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการบริหารเพื่อเป็น เครื่องมือในการบริหารงานให้มีคุณภาพ					
3	ผู้บริหารมีศักยภาพในการนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการ การบริหารงาน					
4	ผู้บริหารมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องของหลักสูตรการศึกษานอก ระบบและการนำหลักสูตรไปใช้					
5	ผู้บริหารสามารถนำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล						
6	ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุนการบริหารงาน					

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
7	ผู้บริหารมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
8	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ					
9	ผู้บริหารเป็นผู้นำการอภิปราย จูงใจให้คนในองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมาย					
10	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน					
ทักษะด้านความคิดรวบยอด						
11	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาในระดับชาติและสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นรูปธรรม					
12	ผู้บริหารสามารถนำผลการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมาใช้วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน					
13	ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
14	ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
15	ผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา					
ทักษะด้านการวินิจฉัย						
16	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์นโยบายและกำหนดแผนก่อนการทำงาน					
17	ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบสอดคล้องกัน					
18	ผู้บริหารใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารกล้าตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา					
20	ผู้บริหารใช้วิธีการระดมความคิดของครูเพื่อแก้ไขปัญหาไปด้วยกันทั้งสถานศึกษา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ทักษะด้านนโยบาย						
21	ผู้บริหารมีทักษะในการกำหนดหลักการ วิธีปฏิบัติ และแนวทางการดำเนินงานในสถานศึกษา					
22	ผู้บริหารตั้งเป้าหมายหรือจุดประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพการบริหารงานในสถานศึกษาร่วมกับคณะครูและ/หรือคณะกรรมการสถานศึกษา					
23	ผู้บริหารใช้วิธีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครูในสถานศึกษา					
24	ผู้บริหารใช้การบริหารจัดการภายในองค์กรแบบการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารมีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 : สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคกลาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน
- ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
- ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
- ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
- ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม						
1	สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
3	สถานศึกษาเน้นให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและวัตถุประสงค์ของ แผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของ รัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัด					
4	สถานศึกษาได้รับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสถานศึกษา					
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา						
5	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่เป็นไปตามกฎกระทรวง การประกัน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	คุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎกระทรวงศึกษาธิการกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน					
6	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี					
7	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา					
8	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
9	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี เสนอ รายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน					
10	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการ วางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย					
11	สถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา และยึด หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ภาคีเครือข่ายและผู้รับบริการ					
การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา						
12	สถานศึกษามีการพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงาน ภายในหรือภายนอกสังกัดสำนักงาน กศน. จนมีความรู้ ความสามารถ					
13	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย หรือการปฏิบัติงาน					
14	บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	กระบวนการเรียนรู้					
15	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม					
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ						
16	สถานศึกษามีการดำเนินงานในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน					
17	สถานศึกษาสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ครอบคลุมภารกิจ ด้าน					
	การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งงานสนับสนุนอื่น ๆ					
18	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดทำ หรือจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา					
19	สถานศึกษามีการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ด้วยความรู้ ความเข้าใจให้เกิดประโยชน์ เพื่อการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา						
20	สถานศึกษามีการวางแผนกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน					
21	สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา					
22	สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน และมีการนำผลการกำกับ นิเทศ ติดตาม มาประเมินผล					
23	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา พร้อมนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะ					
การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด						
24	สถานศึกษามีการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามบทบาทที่กำหนด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
25	คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นไปตามประกาศ คณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย					
26	สถานศึกษามีการพิจารณาจำนวน คณะกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย					
27	คณะกรรมการสถานศึกษาให้คำปรึกษา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ความเห็นชอบหลักสูตรของสถานศึกษา					
28	คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทุนทางสังคมและทรัพยากรจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย					
29	คณะกรรมการสถานศึกษาติดตามและเสนอแนะผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของสถานศึกษา					
30	สถานศึกษาปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด					
การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
31	สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่าย คือ บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
32	สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกระบบและ					

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	การศึกษาตามอัธยาศัย มีภาคีเครือข่ายที่เข้ามาร่วมส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในด้านสื่อหรือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษา					
33	สถานศึกษามีการพัฒนาวิชาการและบุคลากร ด้านขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่จัดการศึกษาหรือผู้เรียน หรือผู้รับบริการ					
34	สถานศึกษามีการสร้าง หรือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน					
การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้						
35	สถานศึกษามีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน					
36	สถานศึกษามีการถอดองค์ความรู้หรือการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วใน พื้นที่มาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการ สร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม					
การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา						
37	สถานศึกษามีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการ ประเมินผลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือแหล่ง เรียนรู้					
38	ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษามีการจัดทำวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลหรือด้านการบริหารงานทั่วไป					
39	สถานศึกษามีการทำวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา โดย การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา					
40	สถานศึกษาทำการวิจัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหา หรือความ ต้องการของสถานศึกษา					
41	สถานศึกษามีการเสนอผลงานวิจัยในการบริหารสถานศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา และเผยแพร่ต่อชุมชน					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นายโกวิท เมืองโคตร)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายโกวิท เมืองโคตร
วัน เดือน ปี เกิด	20/03/1989
สถานที่เกิด	จังหวัดนครพนม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2551 จบการศึกษามัธยม จากโรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล พ.ศ.2553 จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก พ.ศ.2555 จบระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา พิษณุโลก คณะวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกสัตวศาสตร์ พ.ศ.2561 กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดกาญจนบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	

